

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. sausio 17 d.*

„Privilegijos ir imunitetai — Europos Parlamento narys — Sprendimas pašalinti imunitetą — Veikla, nesusijusi su Parlamento nario pareigomis — Imuniteto pašalinimo procedūra — Sprendimas neginti privilegijų ir imunitetų — Suinteresuotumo pareikšti ieškinį išnykimas — Nereikalingumas priimti sprendimą“

Sujungtose bylose T-346/11 ir T-347/11

Bruno Gollnisch, gyvenantis Limoné (Prancūzija), atstovaujamas advokato G. Dubois,

ieškovas,

prieš

Europos Parlamentą, atstovaujamą R. Passos, D. Moore ir K. Zejdová,

atsakovą,

dėl, pirma, prašymo panaikinti 2011 m. gegužės 10 d. priimtą Parlamento sprendimą, kuriuo pašalintas ieškovo imunitetas, bei prašymo atlyginti dėl to ieškovo patirtą žalą ir, antra, prašymo panaikinti 2011 m. gegužės 10 d. priimtą Parlamento sprendimą neginti ieškovo imuniteto bei prašymo atlyginti dėl to jo patirtą žalą

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Azizi, teisėjai S. Frimodt Nielsen (pranešėjas) ir M. Kancheva,

posėdžio sekretorė C. Kristensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. liepos 10 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

Teisinis pagrindas

Protokolas dėl privilegijų ir imunitetų

- 1 Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų (OL C 83, 2010, p. 266; toliau – Protokolas) 8 straipsnyje nurodyta:

„Europos Parlamento nariai negali būti apklausiami, sulaikomi ar traukiami atsakomybėn dėl einant pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo.“

- 2 Protokolo 9 straipsnyje numatyta:

„Europos Parlamento nariai sesijų metu naudojami:

- a) savo valstybės teritorijoje – imunitetais, kurie toje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams;
- b) visų kitų valstybių narių teritorijose – imunitetu nuo bet kokios sulaikymo priemonės ir patraukimo atsakomybėn.

Imunitetas taip pat galioja Europos Parlamento nariams vykstant į Europos Parlamento susitikimų vietą arba grįžtant iš jos.

Imunitetu negali naudotis narys, užkluptas darantis nusikaltimą, taip pat joks imunitetas negali sukliudyti Europos Parlamentui pasinaudoti savo teise atšaukti vieno iš narių imunitetą.“

Parlamento darbo tvarkos taisyklės

- 3 Pagal daug kartų iš dalies keistų Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių (toliau – Darbo tvarkos taisyklės) 2011 m. kovo mėn. redakcijos (OL L 116, p. 1), taikomos šiai bylai *ratione temporis*, 3 straipsnio 6 dalies antrą pastraipą:

„Valstybių narių kompetentingoms institucijoms [institucijoms] pradėjus procedūrą, galinčią baigti Parlamento nario mandato panaikinimu, Parlamento pirmininkas prašo reguliariai informuoti jį apie procedūros eigą. Jis perduoda šį klausimą nagrinėti [už įgaliojimų patikrinimą atsakingam komitetui], kurio siūlymu Parlamentas gali priimti savo poziciją.“

- 4 Darbo tvarkos taisyklių 5 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Europos Parlamento nariai naudojami privilegijomis ir imunitetais, nustatytais [Protokole].“

- 5 Darbo tvarkos taisyklių 6 straipsnyje nustatyta:

„1. Parlamentas, vykdydamas savo įgaliojimus, susijusius su privilegijomis ir imunitetais, pirmiausia siekia išlikti vientisa demokratiška teisės aktų leidybos asamblėja ir užtikrinti Parlamento narių nepriklausomumą einant savo pareigas.

2. Kiekvienas valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos Pirmininkui pateiktas prašymas atšaukti kurio nors Parlamento nario imunitetą yra paskelbiamas plenarinio posėdžio metu ir perduodamas atsakingam komitetui.

3. Kiekvienas Parlamento nario ar buvusio Parlamento nario Pirmininkui atsiųstas prašymas ginti imunitetą ir privilegijas yra paskelbiamas plenarinio posėdžio metu ir perduodamas atsakingam komitetui.

<...>

4. Tuo atveju, kai Parlamento narys yra sulaikomas ar apribojama jo judėjimo laisvė pažeidžiant privilegijas ir imunitetus, Parlamento pirmininkas, pasikonsultavęs su atsakingo komiteto pirmininku ir pranešėju, nedelsdamas gali imtis iniciatyvos patvirtinti atitinkamo Parlamento nario privilegijas ir imunitetus. Apie tokią iniciatyvą Parlamento pirmininkas praneša komitetui ir informuoja Parlamentą.“

6 Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnyje nurodyta:

„1. Prašymus atšaukti imunitetą ar prašymus ginti imunitetą ir privilegijas atsakingas komitetas nagrinėja nedelsdamas ir ta pačia tvarka, kuria jie buvo pateikti.

2. Komitetas pateikia pasiūlymą dėl sprendimo, kuriuo rekomenduojama patenkinti ar atmesti prašymą atšaukti imunitetą ar prašymą ginti imunitetą ir privilegijas.

3. Komitetas gali prašyti atitinkamos valdžios institucijos suteikti jam informaciją ar paaiškinimus, kuriuos mano esant būtinus nustatant, ar imunitetas turėtų būti atšauktas, ar ginamas. Atitinkamam Parlamento nariui suteikiama galimybė duoti paaiškinimus. Jis gali pateikti dokumentus ir kitus rašytinius įrodymus, kuriuos mano esant svarbius. Jam gali atstovauti kitas Parlamento narys.

<...>

6. Prašymo ginti privilegijas ir imunitetą atveju komitetas nustato, ar susidariusios aplinkybės yra administracinio pobūdžio ar kitokie Parlamento narių, vykstančių į posėdžių vietą ir iš jos, laisvą judėjimą ribojantys suvaržymai, ar su nuomonės pareiškimu ar balsavimu vykdančiais įgaliojimus susiję apribojimai, ar aplinkybės gali būti priskirtos [Protokolo] 9 straipsnyje numatytiems atvejams, nepriklausantiems nacionalinės teisės sričiai, ir pateikia atitinkamai institucijai pasiūlymą padaryti reikiamas išvadas.

7. Komitetas gali pateikti pagrįstą nuomonę dėl šios institucijos kompetencijos ir dėl prašymo priimtumo, bet jokiais atvejais neišsako nuomonės dėl Parlamento nario kaltumo ar nekaltumo ir dėl to, ar nuomonės ir veiksmai, kuriais jis yra kaltinamas, užtraukia jam atsakomybę, net jei nagrinėdamas prašymą komitetas galėjo išsamiai susipažinti su šia byla.

8. Komiteto pranešimas įtraukiamas į pirmo Parlamento posėdžio po jo pateikimo darbotvarkės pradžią. Negali būti teikiami jokie pasiūlymo (-ų) dėl sprendimo pakeitimai.

Diskusijose apsiribojama tik motyvais „už“ ar „prieš“ kiekvieną pasiūlymą atšaukti, palikti ar ginti privilegiją ar imunitetą.

Nepažeidžiant 151 straipsnio nuostatų, Parlamento narys, dėl kurio privilegijų ir imuniteto vyksta tyrimas, negali dalyvauti diskusijose.

Dėl pranešime esančio (-ių) pasiūlymo (-ų) dėl sprendimo balsuojama pirmo balsavimo po diskusijų metu.

Pasibaigus Parlamento svarstymui, atskirai balsuojama dėl kiekvieno pranešime esančio pasiūlymo. Jei kuris nors pasiūlymas atmetamas, laikomas priimtu priešingam jam sprendimas.

9. Apie šį Parlamento sprendimą Parlamento pirmininkas nedelsdamas praneša atitinkamam Parlamento nariui ir kompetentingai atitinkamos valstybės narės institucijai, prašydamas informuoti jį apie proceso eigą ir su juo susijusius teismo sprendimus. Gavęs šią informaciją, Parlamento pirmininkas apie tai praneša Parlamentui priimtinausiu jam būdu, jei reikia, pasikonsultavęs su atsakingu komitetu.

<...>

11. Šiuos klausimus ir visus gaunamus dokumentus komitetas nagrinėja ypač konfidencialiai.

<...>“

7 Pagal Darbo tvarkos taisyklių 24 straipsnį:

„1. Pirmininkų sueiga sudaroma iš Parlamento pirmininko ir frakcijų pirmininkų. Frakcijos pirmininkas gali įgalioti jam atstovauti kitą frakcijos narį.

2. Parlamento pirmininkas kviečia vieną iš nepriklausomų Parlamento narių dalyvauti Pirmininkų sueigos posėdžiuose be teisės balsuoti.

<...>“

8 Vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 4 dalimi:

„Posėdžiai, kuriuose atsakingas komitetas nagrinėja prašymus dėl imunitetų pagal 7 straipsnį, visada yra uždari.“

9 Be to, Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnyje numatyta:

„1. Visi komitete priimti <...> su teisėkūra nesusiję pasiūlymai dėl rezoliucijų, jei prieš juos balsavo mažiau negu viena dešimtoji komiteto narių, įrašomi į Parlamento darbotvarkės projektą balsuoti be pakeitimų.

Dėl tokio klausimo balsuojama vieną kartą, išskyrus jeigu prieš parengiant galutinį darbotvarkės projektą frakcija arba atskiri Parlamento nariai, kartu sudarantys vieną dešimtąją visų Parlamento narių, raštu paprašo leisti pateikti pakeitimus. Tokiu atveju Parlamento pirmininkas nustato pakeitimų pateikimo terminą.

2. Dėl klausimų, įrašytų į galutinį darbotvarkės projektą balsuoti be pakeitimų, nediskutuojama, jeigu tvirtindamas darbotvarkę mėnesinės sesijos pradžioje Parlamentas nenusprendžia kitaip, remdamasis Pirmininkų sueigos pasiūlymu arba frakcijos ar ne mažiau kaip keturiasdešimties Parlamento narių prašymu.

3. Rengdama galutinę mėnesinės sesijos darbotvarkę, Pirmininkų sueiga gali siūlyti įrašyti ir kitus klausimus be pakeitimų ar be diskusijų. Parlamentas, tvirtindamas darbotvarkę, negali priimti tokių pasiūlymų, jei likus ne mažiau kaip valandai iki mėnesinės sesijos pradžios frakcija arba ne mažiau kaip keturiasdešimt Parlamento narių dėl jų pateikia prieštaravimų raštu.

<...>“

10 Darbo tvarkos taisyklių 151 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„1. Parlamento narių pareiškimai asmeniniu klausimu išklaunami pasibaigus diskusijoms dėl aptariamo darbotvarkės klausimo arba tvirtinant posėdžio, su kuriuo susijęs Parlamento nario prašymas kalbėti, protokolą.

Kalbėtojas negali kalbėti diskusijose svarstytais klausimais, jis gali tik paneigti jo asmeniui skirtas ir diskusijų metu išsakytas pastabas ar jam priskirtą nuomonę arba patikslinti paties pasakytas kalbas.“

Ginčo aplinkybės

11 Ieškovas Bruno Gollnisch yra Europos Parlamento narys ir Ronos-Alpių regiono tarybos narys (*conseiller régional de la région Rhône-Alpes*) (Prancūzija). Be to, jis yra Nacionalinio fronto (*Front national*) grupės Ronos-Alpių regiono taryboje (*Conseil régional de la Région Rhône-Alpes*) pirmininkas.

12 2008 m. spalio 3 d. Ronos-Alpių regiono Nacionalinio fronto grupė (*Front national de la Région Rhône-Alpes*) parengė pranešimą spaudai „‘Affaire des fiches’ à la région: les Tartuffe s’insurgent“ („Regiono žaidimas kauliukais: pasipiktinę tartiufai“).

13 Šio pranešimo tekstas buvo toks:

„Rono-Alpių regionas aršiai reagavo į *Renseignements généraux* (Bendrosios informacijos tarnybos) prašymą, susijusį su galimais prašymais pakeisti darbo laiką dėl ne krikščionių valstybės tarnautojų religinių poreikių. Tarnybos generalinis direktorius apibūdino šį prašymą kaip „prieštaraujantį visiems Respublikos principams, reglamentuojantiems valstybės tarnybos organizavimą ir veiklą mūsų valstybėje. [Q. Ronos-Alpių regiono tarybos pirmininkas] šį atvejį laiko iš esmės šokiruojančiu. Tai labai patogu ir dosnu, tačiau taip ignoruojama dabartinė situacija ir labai greitai pamirštama. Ignoruojama dabartinė situacija, nes nepanašu, kad žmonės, kurie „švenčia“ pasninko pabaigą (pasninkaujama dieną, tačiau naktį tai kompensuojama) ir naikina bei padega žmonių turtą bei mėto akmenis, būtų krikščionys. Ignoruojama dabartinė situacija, nes ne krikščionys padegė romėnų miestą. Greitai pamirštama, nes 1902 m. valstybės tarnybos duomenų rinkimą buvo nuspręsta vykdyti siekiant „respublikoniškų“ tikslų. Greitai pamirštama, nes būtent „kairiųjų blokas“ valdė kartu su „mažuoju tėvu Combes“ ir Waldeck-Rousseau. Greitai pamirštama, nes būtent Masonų ložės atliko juodą darbą, sąmoningai bylose su džiaugsmu įrašydamos „gyvena susituokęs su moterimi arabe“. Reikia pripažinti, kad kažkada kairieji buvo priešiška nusiteikę prieš religiją, tačiau dabartinis jų tikslas – remti islamo invaziją į mūsų Tėvynę ir mūsų kultūros ir vertybių naikinimą, nes žinoma, kad islamo tolerancija, pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms akivaizdžios tose šalyse, kuriose jis viešpatauja, t. y. Saudo Arabijoje, Irane, Afganistane, mūsų priemiesčiuose ir netrukus visoje Prancūzijoje su Masonų ložės ir kairiųjų palaiminimu.“

14 2008 m. spalio 10 d. Lione (Prancūzija) įvykusioje spaudos konferencijoje ieškovas, be kita ko, patvirtino, kad šį pranešimą parengė asmenys, įgalioti pasisakyti frakcijos, kuriai jis vadovauja Regiono taryboje, išrinktų atstovų vardu.

15 Gavusios Tarptautinės kovos su rasizmu ir antisemitizmu lygos (*Ligue internationale contre le racisme et l'antisémitisme*, toliau – LICRA) skundą, 2009 m. sausio 22 d. Prancūzijos valdžios institucijos pradėjo ikiteisminį tyrimą prieš neįvardytą asmenį dėl rasinės neapykantos skatinimo.

16 2010 m. birželio 9 d. Parlamento pirmininkui adresuotame laiške ieškovas jo pareikalavo „pareikšti griežtą protestą Prancūzijos valdžios institucijoms“. Šiame laiške ieškovas pažymėjo, jog Liono ikiteisminio tyrimo teisėjas nurodė, kad 2010 m. birželio 4 d. jį sulaikytų policija, siekdamas priversti jį atvykti į teismą. Ieškovas pabrėžė, kad tokia „prievartos priemonė draudžiama Prancūzijos

Konstitucijoje (26 straipsnis) ir 1965 m. Protokolu dėl privilegijų ir imunitetų (dabar – prie Sutarties pridėto Protokolo Nr. 7 9 straipsnis), nes šis teisėjas neprašė panaikinti [jo] parlamento nario imuniteto“.

- 17 2010 m. birželio 14 d. Parlamento pirmininkas plenariniame posėdyje pranešė gavęs ieškovo prašymą ginti jo imunitetą ir pagal Darbo tvarkos taisyklių 6 straipsnio 2 dalį perdavė šį prašymą Teisės reikalų komitetui.
- 18 2010 m. spalio 25 d. laišku, kurį Parlamentas gavo 2010 m. lapkričio 3 d., Prancūzijos Respublikos Valstybės ministras, kancleris, teisingumo ir laisvių ministras (*ministre d'État, garde des Sceaux, ministre de la Justice et des Libertés*) pateikė Parlamento pirmininkui prašymą atšaukti ieškovo Parlamento nario imunitetą, vadovaujantis 2010 m. rugsėjo 14 d. Generalinio prokuroro prie Liono apeliacinio teismo (*procureur général près la cour d'appel de Lyon*) pateiktu prašymu, kad būtų galima toliau vykdyti prieš ieškovą pateikto skundo tyrimą ir prirėikus perduoti jį kompetentingiems teismams.
- 19 2010 m. lapkričio 24 d. Parlamento pirmininkas plenariniame posėdyje pranešė gavęs prašymą atšaukti ieškovo imunitetą ir pagal Darbo tvarkos taisyklių 6 straipsnio 2 dalį perdavė šį prašymą Teisės reikalų komitetui.
- 20 Dviejų su ieškovu susijusių bylų, t. y. dėl jo imuniteto atšaukimo ir gynimo, pranešėju buvo paskirtas B. Rapkay.
- 21 2011 m. sausio 26 d. ieškovas buvo išklaustytas Parlamento Teisės reikalų komitete dėl prašymo ginti ir prašymo atšaukti jo imunitetą.
- 22 2011 m. balandžio 11 d. Teisės reikalų komitetas priėmė Parlamento sprendimo pasiūlymą, kuriame Parlamentui rekomenduojama atšaukti ieškovo imunitetą, ir sprendimo pasiūlymą, kuriame rekomenduojama neginti jo imuniteto.
- 23 2011 m. gegužės 10 d. plenariniame posėdyje Parlamentas nusprendė atšaukti ieškovo imunitetą ir kartu neginti jo imuniteto.
- 24 Sprendime atšaukti ieškovo imunitetą pateikti tokie motyvai:

„A. Kadangi Prancūzijos generalinis prokuroras pateikė prašymą atšaukti <...> Parlamento nario Bruno Gollnischo imunitetą tam, kad būtų galima vykdyti ieškinio [skundo] dėl tariamo rasinės neapykantos kurstymo tyrimą ir, jei to reikėtų, kviesti Bruną Gollnischą į Prancūzijos pirmosios instancijos teismą, apeliacinį teismą ir kasacinį teismą,

B. Kadangi Bruno Gollnischo imuniteto atšaukimas [prašymas atšaukti Bruno Gollnischo imunitetą] susijęs su įtarimais įvykdžius rasinės neapykantos kurstymo baudžiamąjį nusižengimą, kai Ronos-Alpių regiono tarybos Nacionalinio fronto partijos grupė, kurios pirmininkas buvo Bruno Gollnisch, 2008 m. spalio 3 d. paskelbė spaudos pranešimą.

C. Kadangi pagal Protokolo dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 9 straipsnį Europos Parlamento nariai sesijų metu naudojami savo valstybės teritorijoje – imunitetais, kurie toje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams; kadangi tai negali sukliudyti Europos Parlamentui pasinaudoti savo teise atšaukti vieno iš narių imunitetą.

D. Kadangi remiantis Prancūzijos Respublikos Konstitucijos 26 straipsniu, [„]nė vienas Parlamento narys be Asamblėjos, kurios narys jis yra, [biuro] sutikimo dėl nusikaltimų ar baudžiamųjų nusižengimų negali būti suimamas ar negali būti kitaip atimama ar suvaržoma jo laisvė, išskyrus atvejus, kai jis užtinkamas bedarantis nusikaltimą, arba apkaltinamojo nuosprendžio įsigaliojimu [įsigaliojimo] atveju“.

- E. Kadangi esamu atveju Parlamentas neaptiko jokių *fumus persecutionis* prielaidos įrodymų, t. y. pakankamai tikslų ir rimtų įtarimų, kad ieškiny buvo pateiktas [procedūra buvo pradėta] siekiant pakenkti nario politinei reputacijai,
- F. kadangi Prancūzijos valdžios institucijų prašymas nesusijęs su Bruno Gollnischo, kaip <...> Parlamento nario, politinės veiklos sritimi; kadangi iš tikrųjų jis susijęs tik su Bruno Gollnischo, kaip Ronos-Alpių regiono tarybos nario, išrinkto remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, regioninio ir vietos pobūdžio veikla, kuri skiriasi nuo <...> Parlamento nario veiklos.
- G. Kadangi Bruno Gollnisch pateikė paaiškinimą dėl to, kodėl jo frakcija Ronos-Alpių regiono taryboje pateikė [paskelbė] pranešimą spaudai, dėl kurio buvo pateiktas prašymas atšaukti imunitetą, nurodydamas, kad šį pranešimą parengė to regiono Nacionalinio fronto partijos grupė, įskaitant jo ryšių vadovą, kuris „įgaliotas kalbėti išrinktų Nacionalinio fronto partijos pareigūnų vardu“; kadangi Parlamento nario imuniteto taikymas tokiai situacijai reikštų netinkamą ir per daug platų šių taisyklių, kuriomis siekiama išvengti kišimosi į Parlamento veiklą ir nepriklausomumą, taikymą.
- H. Kadangi kompetentingos teismo institucijos, o ne Parlamentas turi nuspręsti, kartu laikantis visų demokratiškos garantijų, kokių mastu buvo pažeisti Prancūzijos įstatymai, reglamentuojantys rasinės neapykantos kurstymą, ir kokios galėtų būti teisinės pasekmės,
- I. Kadangi todėl šiuo metu yra tinkama rekomenduoti atšaukti parlamentinį imunitetą,
- 1) nusprendžia atšaukti Bruno Gollnischo imunitetą <...>.“
- 25 Be to, sprendime neginti ieškovo imuniteto pateikiami tokie patys motyvai kaip ir sprendime atšaukti jo imunitetą, išskyrus būtent minėto sprendimo I konstatuojamąją dalį ir rezoliucinę dalį, kuriose nurodyta:
- „I. <...> kadangi <...> Prancūzijos valdžios institucijos dabar jau pateikė prašymą atšaukti šio asmens imunitetą siekiant, kad ateityje būtų galima imtis pirmiau minėtųjų priemonių, šiuo metu jau nėra būtina ginti Bruno Gollnischo imunitetą šiuo atžvilgiu
- <...>
- 1) nusprendžia, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta anksčiau, neginti Bruno Gollnischo imuniteto ir privilegijų <...>.“

Procesas ir šalių reikalavimai

- 26 2011 m. liepos 7 d Bendrojo Teismo kanceliarijoje gautais pareiškimais ieškovas pareiškė šiuos ieškinius, kuriuose atitinkamai prašoma panaikinti Parlamento sprendimus atšaukti jo imunitetą (byla T-346/11) ir neginti jo imuniteto (byla T-347/11) bei atlyginti tariamai patirtą neturtinę žalą.
- 27 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (pirmoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas proceso organizavimo priemones pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 64 straipsnį, paprašė šalių pateikti tam tikrus dokumentus ir raštu joms pateikė klausimus. Šalys šį prašymą įvykdė.
- 28 2012 m. liepos 3 d. nutartimi Bendrojo Teismo pirmosios kolegijos pirmininkas nusprendė sujungti bylas T-346/11 ir T-347/11, kad pagal Procedūros reglamento 50 straipsnį būtų kartu vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimtas sprendimas.

- 29 Per 2012 m. liepos 10 d. teismo posėdį buvo išklausytos šalių kalbos ir atsakymai į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus.
- 30 Byloje T-346/11 ieškovas Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti 2011 m. gegužės 10 d. priimtą Parlamento sprendimą atšaukti ieškovo Parlamento nario imunitetą, kuriuo patvirtintas B. Rapkay pranešimas Nr. A7-0155/2011,
 - priteisti jam 8 000 EUR jo neturtinei žalai atlyginti,
 - priteisti jam 4 000 EUR išlaidoms, patirtoms konsultuojantis ir rengiant jo ieškinį, atlyginti.
- 31 Parlamentas Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
 - priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.
- 32 Byloje T-347/11 ieškovas Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti 2011 m. gegužės 10 d. priimtą Parlamento sprendimą neginti jo Parlamento nario imuniteto, kuriuo patvirtintas B. Rapkay pranešimas Nr. A7-0154/2011,
 - priteisti jam 8 000 EUR neturtinei žalai atlyginti,
 - priteisti jam 4 000 EUR išlaidoms, patirtoms konsultuojantis ir rengiant jo ieškinį, atlyginti.
- 33 Parlamentas Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį kaip nepriimtina,
 - jei pirmasis reikalavimas nebūtų patenkintas, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
 - priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Pirminės pastabos

Dėl Protokole įtvirtintos Parlamento nario imuniteto sistemos

- 34 Reikia priminti, kad Protokolo 8 ir 9 straipsniuose numatytas Parlamento narių imunitetas apima dvi valstybių narių nacionalinių parlamentų nariams paprastai pripažįstamas apsaugos formas, t. y. imunitetą dėl einant parlamento nario pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo ir parlamento nario neliečiamybę, apimančią iš esmės apsaugą nuo patraukimo atsakomybėn (2008 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Marra*, C-200/07 ir C-201/07, Rink. p. I-7929, 24 punktą ir 2011 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Patriciello*, C-163/10, Rink. p. I-7565, 18 punktą).

- 35 Protokolo 8 straipsniu, kuris yra specialioji nuostata, taikoma bet kokiam teisminiam procesui, kuriame Parlamento narys naudojasi imunitetu dėl einant Parlamento nario pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo, siekiama apsaugoti Parlamento narių saviraiškos laisvę ir nepriklausomumą, todėl ja draudžiamas bet koks teisminis procesas dėl tokios nuomonės ar balsavimo (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 26 punktas).
- 36 Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Protokolo 8 straipsnis, atsižvelgiant į jo tikslą apsaugoti Parlamento narių saviraiškos laisvę ir nepriklausomumą ir į jo formuluotę, kurioje aiškiai nurodoma ne tik Parlamento narių pareikšta nuomonė, bet ir balsavimas, iš esmės skirtas taikyti pačiame Parlamente jų padarytiems pareiškimams (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 29 punktas).
- 37 Vis dėlto Teisingumo Teismas patikslino, kad neatmestina, jog tokių narių už Parlamento ribų padarytas pareiškimas irgi gali būti einant savo pareigas pareikšta nuomonė, kaip tai suprantama pagal Protokolo 8 straipsnį, nes tokios nuomonės egzistavimas priklauso ne nuo vietos, kur padarytas pareiškimas, o nuo jo pobūdžio ir turinio (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 30 punktas).
- 38 Iš tiesų Protokolo 8 straipsnis, kuriame nurodoma Parlamento narių pareikšta nuomonė, glaudžiai susijęs su saviraiškos laisve. Pažymėtina, kad saviraiškos laisvė, kaip esminis demokratinės ir pliuralistinės visuomenės pagrindas, išreiškiantis vertybes, kuriomis pagal ESS 2 straipsnį grindžiama Sąjunga, yra pagrindinė teisė, garantuojama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (OL C 83, 2010, p. 389), kuri, remiantis ESS 6 straipsnio 1 dalimi, turi tokią pačią juridinę galią kaip Sutartys, 11 straipsniu. Ši laisvė taip pat įtvirtinta 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 31 punktas).
- 39 Todėl reikia pripažinti, kad sąvoka „nuomonė“, kaip ji suprantama pagal Protokolo 8 straipsnį, turi būti suprantama plačiai, kaip apimanti teiginius arba pareiškimus, kurie pagal savo turinį prilygsta subjektyvų vertinimą išreiškiantiems teiginiams (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 32 punktas).
- 40 Iš Protokolo 8 straipsnio formuluotės taip pat matyti, jog tam, kad būtų taikomas imunitetas, nuomonė turi būti pareikšta Parlamento nario, „einančio [savo] pareigas“, o tai reiškia, kad turi būti ryšys tarp pareikštos nuomonės ir Parlamento nario pareigų (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 33 punktas).
- 41 Kalbant apie Parlamento nario pareiškimus, dėl kurių jo kilmės valstybėje narėje pradėtas baudžiamasis persekiojimas, reikia pripažinti, kad Protokolo 8 straipsnyje numatytas imunitetas gali galutinai užkirsti kelią nacionalinėms teisėsaugos institucijoms ir teismams įgyvendinti jų atitinkamą kompetenciją baudžiamojo persekiojimo ir sankcijų už baudžiamuosius pažeidimus skyrimo srityse, siekiant užtikrinti viešosios tvarkos laikymąsi jų teritorijoje, ir atitinkamai atimti iš šiais pareiškimais įžeistų asmenų bet kokią galimybę kreiptis į teismą, įskaitant galimybę prireikus civilines bylas nagrinėjančiame teisme prašyti patirtos žalos atlyginimo (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 34 punktas).
- 42 Atsižvelgiant į šias pasekmes, reikia pripažinti, kad ryšys tarp pareikštos nuomonės ir Parlamento nario pareigų turi būti tiesioginis ir akivaizdus (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 35 punktas).
- 43 Be to, Protokolo 9 straipsnyje numatyta, kad Parlamento narys savo valstybės teritorijoje naudojasi imunitetais, kurie toje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams.
- 44 Protokolo 9 straipsnyje įtvirtintos neliečiamybės turinį reikia vertinti pagal atitinkamas nacionalinės teisės nuostatas (34 punkte nurodytų sprendimų *Marra* 25 punktas ir *Patriciello* 25 punktas), todėl jis gali skirtis atsižvelgiant į Parlamento nario kilmės valstybę.

- 45 Be to, nario neliečiamybę Parlamentas gali atšaukti pagal Protokolo 9 straipsnio trečią pastraipą, tačiau negali to padaryti 8 straipsnyje numatyto imuniteto atveju (34 punkte minėto Sprendimo *Patriciello* 27 punktą).
- 46 Todėl kai nacionalinė institucija pateikia Parlamentui prašymą atšaukti imunitetą, jis pirmiausia turi patikrinti, ar faktinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas prašymas atšaukti, gali patekti į Protokolo 8 straipsnio taikymo sritį, nes tada atšaukti imuniteto neįmanoma.
- 47 Jei Parlamentas padaro išvadą, kad Protokolo 8 straipsnis netaikytinas, jis toliau turi patikrinti, ar Parlamento narys gali naudotis Protokolo 9 straipsnyje numatyto imunitetu dėl faktinių aplinkybių, dėl kurių jam pateikti kaltinimai, ir, jei taip, nuspręsti, ar šį imunitetą atšaukti.

Dėl imuniteto atšaukimo ir jo gynimo pagal Protokolą atskyrimo

- 48 Pirmiausia reikia pastebėti, kad jei Parlamento nario imuniteto atšaukimas yra tiesiogiai numatytas Protokolo 9 straipsnyje, taip nėra Parlamento nario imuniteto gynimo atveju, kuris įtvirtintas tik Darbo tvarkos taisyklių 6 straipsnio 3 dalyje, neapibrėžiančioje šios sąvokos.
- 49 Nagrinėdamas Protokolo 8 straipsnį Teisingumo Teismas nusprendė, kad Darbo tvarkos taisyklės yra vidaus organizavimo aktas ir juo Parlamentui negalima suteikti kompetencijos, kuri nėra jam aiškiai pripažinta norminiu teisės aktu, šiuo atveju – Protokolu. Iš to darytina išvada, kad net jeigu Parlamentas, gavęs atitinkamo Parlamento nario prašymą, remdamasis Darbo tvarkos taisyklėmis priima sprendimą ginti imunitetą, šis sprendimas yra nuomonė, nesukurianti privalomų padarinių nacionalinėms teisminėms institucijoms (34 punkte minėto Sprendimo *Marra* 39 punktą).
- 50 Be to, aplinkybė, jog valstybės narės teisėje yra numatyta nacionalinio parlamento nario imuniteto gynimo procedūra, leidžianti nacionaliniam parlamentui imtis veiksmų, kai nacionalinis teismas nepripažįsta tokio imuniteto, nereiškia, kad tokios pačios galios pripažįstamos Europos Parlamento nariams iš tos valstybės nes Protokolo 8 straipsnyje aiškiai nenumatyta tokia Parlamento kompetencija ir nenukreipiama į nacionalinės teisės normas (34 punkte minėto Sprendimo *Marra* 40 punktą).
- 51 Iš šios teismo praktikos matyti, kad reikia atskirti imuniteto gynimo sampratą, grindžiamą Protokolo 8 straipsniu, kuriame įtvirtintas absoliutus imunitetas, kurio turinys apibrėžtas tik Europos teisėje ir kurio Parlamentas negali atšaukti, nuo grindžiamos Protokolo 9 straipsniu, kuriame dėl Parlamento nariui taikomos neliečiamybės turinio ir apimties daroma nuoroda į Parlamento nario valstybės narės nacionalinės teisės nuostatas, be to, Parlamentas prireikus šią neliečiamybę gali atšaukti.
- 52 Kadangi Protokolo 9 straipsnyje įtvirtinta neliečiamybė yra teisė ir iš Parlamento nario ji gali būti atimta tik Parlamentui ją atšaukus, imunitetas pagal Protokolo 9 straipsnio nuostatas gali būti ginamas tik kai nepateikus prašymo atšaukti Parlamento nario imunitetą iš Parlamento nario kilmės valstybės narės nacionalinės teisės nuostatų kylančią neliečiamybę savo veiksmais pažeidžia visų pirma šio Parlamento nario kilmės valstybės narės policija arba teisminės institucijos.
- 53 Tokiomis aplinkybėmis Parlamento narys gali prašyti Parlamento ginti jo imunitetą, kaip tai numatyta Parlamento darbo tvarkos taisyklių 6 straipsnio 3 dalyje.
- 54 Tai reiškia, kad Parlamento sprendimas dėl prašymo ginti Parlamento nario imunitetą galimas tik jei kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos Parlamentui nėra pateikusios jokio prašymo atšaukti šį imunitetą.
- 55 Taigi imuniteto gynimas yra priemonė Parlamentui jo nario prašymu įsikišti, kai nacionalinės valdžios institucijos pažeidžia arba ketina pažeisti vieno iš jo narių imunitetą.

- 56 Kita vertus, jei nacionalinės valdžios institucijos pateikia prašymą atšaukti imunitetą, Parlamentas turi priimti sprendimą dėl to, ar atšaukti imunitetą. Tokiu atveju imuniteto gynimas netenka prasmės, nes Parlamentas arba atšaukia imunitetą ir jo ginti nebeįmanoma, arba atsisako atšaukti šį imunitetą ir jo ginti nebereikia, nes nacionalinėms valdžios institucijoms žinoma, kad Parlamentas atmetė jų prašymą atšaukti imunitetą ir šis imunitetas užkerta kelią priemonėms, kurių minėtos institucijos galėtų ar norėtų imtis.
- 57 Todėl imuniteto gynimas netenka tikslo, kai nacionalinės valdžios institucijos pateikia prašymą atšaukti imunitetą. Parlamentas nebeturi imtis veiksmų savo iniciatyva dėl to, kad nėra pateiktas valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų formalus prašymas, bet privalo priimti sprendimą ir taip atsakyti į šį prašymą.
- Dėl teisės pareikšti ieškinį įgyvendinimo ir tokiu atveju Bendrojo Teismo vykdomos kontrolės apimties
- 58 Nors Protokolu Sąjungai pripažįstami privilegijos ir imunitetai yra tik funkcinio pobūdžio, nes jais siekiama, kad nebūtų trukdoma Sąjungos veikimui ir nepriklausomumui, vis dėlto jie buvo aiškiai suteikti Parlamento nariams bei Sąjungos institucijų pareigūnams ir kitiems tarnautojams. Aplinkybė, jog privilegijos ir imunitetai yra numatyti Sąjungos viešojo intereso sumetimais, pateisina institucijoms suteiktą galią prireikus atšaukti imunitetą, tačiau nereiškia, kad šios privilegijos ir imunitetai yra suteikti tik Sąjungai ir netaikomi jos pareigūnams, kitiems tarnautojams ir Parlamento nariams. Taigi Protokolu nurodytiems asmenims sukurama subjektinė teisė, kurios laikymasis užtikrinamas Sutartyje nustatytų teisių gynimo priemonių sistema (žr. 2010 m. kovo 19 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Gollnisch prieš Parlamentą*, T-42/06, Rink. p. II-1135, 94 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 59 Vis dėlto reikia pripažinti labai didelę Parlamento diskreciją priimti teigiamą ar neigiamą sprendimą dėl prašymo atšaukti arba ginti imunitetą, dėl tokio sprendimo politinio pobūdžio (šiuo klausimu žr. 58 punkte minėto Sprendimo *Gollnisch prieš Parlamentą* 101 punktą).
- 60 Tačiau naudojimuisi šia diskrecija taikoma teisminė kontrolė. Šiuo klausimu iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad vykdydamas tokią kontrolę Sąjungos teismas turi patikrinti, ar buvo laikomasi procedūrinių normų, ar institucijos nustatytos faktinės aplinkybės atitinka tikrovę, ar vertinant šias faktines aplinkybes nebuvo padaryta akivaizdi klaida ir ar nebuvo piktnaudžiaujama įgaliojimais (pagal analogiją žr. 1979 m. sausio 25 d. Sprendimo *Racke*, 98/78, Rink. p. 69, 5 punktą ir 1991 m. spalio 22 d. Sprendimo *Nölle*, C-16/90, Rink. p. I-5163, 12 punktą).
- 61 Reikia priminti, kad atliekant šį vertinimą Teisės reikalų komiteto pranešimo aiškinamosios dalies kritika turi būti laikoma nukreipta prieš paties sprendimo atšaukti imunitetą motyvus (šiuo klausimu žr. 2008 m. spalio 15 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Mote prieš Parlamentą*, T-345/05, Rink. p. II-2849, 59 punktą ir 58 punkte minėto Sprendimo *Gollnisch prieš Parlamentą* 98 punktą).
- 62 Šiuos ieškinius reikia nagrinėti atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus.

Dėl ieškinių dėl panaikinimo byloje T-346/11, susijusioje su ieškovo imuniteto atšaukimu

- 63 Ieškovas savo ieškiniui dėl panaikinimo pagrįsti pateikia šešis pagrindus.
- 64 Jis nurodo, pirma, Protokolo 9 straipsnio pažeidimą, antra, Parlamento Teisės reikalų komiteto „nusistovėjusios praktikos“ pažeidimą, trečia, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimą, ketvirta, Parlamento nario nepriklausomumo pažeidimą, penkta, Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 4 dalies antros pastraipos, susijusios su procedūra, po kurios gali būti atimtas Parlamento nario mandatas, nesilaikymą ir, šešta, rungimosi principo ir ieškovo teisės į gynybą pažeidimą.
- 65 Pirmiausia reikia kartu išnagrinėti pirmąjį ir ketvirtąjį pagrindus.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su Protokolo 9 straipsnio pažeidimu, ir ketvirtojo pagrindo, susijusio su Parlamento nario nepriklausomumo pažeidimu

- 66 Grįsdamas pirmąją pagrindą ieškovas nurodo, kad Parlamentas padarė teisės klaidą, nes jo imuniteto atšaukimą grindė tuo, jog ginčijamame pranešime spaudai pateikti teiginiai ir nuomonės buvo nesusiję su jo, kaip Parlamento nario, veiklos sritimi. Jis pažymi, kad Parlamento nario politinių diskusijų laisvė ir saviraiškos laisvė turi būti saugomos, nepaisant to, ar jomis naudojamos griežtai apibrėžtoje Parlamento veiklos srityje, ir kad todėl jo imunitetas turėjo būti ginamas, o ne atšauktas. Jis teigia, kad Protokolo 9 straipsnis susijęs su visais veiksmis, atliktais nevykdant Parlamento nario veiklos *stricto sensu*, ir juos turi apimti Protokolo 8 straipsnyje įtvirtintas imunitetas. Todėl Parlamentas pažeidė Protokolo 9 straipsnį.
- 67 Grįsdamas ketvirtąją pagrindą ieškovas, be kita ko, nurodo, jog Parlamentas negalėjo atšaukti jo imuniteto nusprendęs, kad jis nesinaudojo savo saviraiškos laisve eidamas Parlamento nario pareigas. Jo teigimu, nė vienas ankstesnėje Parlamento sprendimų praktikoje įtvirtintas precedentas nenumato Europos Parlamento nario pareigos įrodyti, kad jis veikė šiuo statusu, tam, kad jis galėtų pasinaudoti su mandatu susijusiomis privilegijomis ir imunitetais, kai reiškia savo nuomonę ne įprastose Parlamento darbo vietose.
- 68 Todėl buvo pažeista politinių diskusijų laisvė ir, ieškovo teigimu, Darbo tvarkos taisyklių 6 straipsnio 1 dalis.
- 69 Parlamentas ginčija šiuos teiginius.
- 70 Reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš Teisės reikalų komiteto pranešimo aiškinamosios dalies ir sprendimo atšaukti jo imunitetą, Parlamentas išnagrinėjo prašymą atšaukti ieškovo imunitetą tik pagal Protokolo 9 straipsnį.
- 71 Be to, ieškovas rašytinėse pastabose pripažino, kad Parlamentas teisingai nusprendė, jog prašymą atšaukti jo imunitetą reikėjo nagrinėti tik remiantis Protokolo 9 straipsniu.
- 72 Ieškovas teismo posėdyje taip pat patvirtino, kad, jo manymu, šioje byloje Protokolo 8 straipsnis netaikytinas.
- 73 Taigi šalys sutaria dėl to, kad prašymą atšaukti ieškovo imunitetą reikėjo nagrinėti pagal Protokolo 9 straipsnio nuostatas.
- 74 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šioje byloje ginčijamame pranešime spaudai pateikti teiginiai, dėl kurių kaltinamas ieškovas, yra susiję su tuo, kaip Ronos-Alpių regiono tarybos tarnybų pirmininkas ir generalinis direktorius reagavo į Bendrosios informacijos tarnybos prašymą pateikti informacijos apie tam tikrus tarnautojus.
- 75 Taip pat neginčijama, kad šiuos teiginius parengė Nacionalinio fronto grupės, posėdžiaujančios Ronos-Alpių regiono taryboje, t. y. frakcijos, kuriai pirmininkauja ieškovas, pats buvęs išrinktas minėtos tarybos nariu, atstovas spaudai.
- 76 Neginčijama ir tai, kad 2008 m. spalio 10 d. Lione įvykusioje spaudos konferencijoje ieškovas patvirtino, jog šį pranešimą parengė asmenys, įgalioti pasisakyti nagrinėjamos frakcijos Regiono taryboje išrinktų atstovų vardu.

- 77 Taigi reikia pripažinti, kad šios faktinės aplinkybės yra tiesiogiai susijusios su ieškovo vykdomomis Ronos Alpių regiono tarybos nario ir Nacionalinio fronto grupės Ronos-Alpių regiono taryboje pirmininko pareigomis. Kaip matyti iš bylos medžiagoje esančių dokumentų, ypač ieškinio A6, A8 ir A10 priedų bei atsiliepimo į ieškinį B2 priedo, Prancūzijos valdžios institucijos ieškovą patraukė atsakomybėn būtent dėl to jo statuso.
- 78 Todėl ginčijami teiginiai, kuriais kaltinamas ieškovas, ir jo atliekamos Parlamento nario pareigos yra nesusijusios ir *a fortiori* nėra tiesioginio ir akivaizdaus ginčijamų teiginių ir Parlamento nario pareigų ryšio, galinčio pateisinti Protokolo 8 straipsnio, kaip jį išaiškinęs Teisingumo Teismas, taikymą (žr. 42 punktą).
- 79 Dėl šios priežasties Parlamentas teisingai nusprendė, kad prašymą atšaukti ieškovo imunitetą reikia nagrinėti tik pagal Protokolo 9 straipsnį, o ne 8 straipsnį.
- 80 Pagal Protokolo 9 straipsnį Prancūzijos teritorijoje ieškovas naudojami imunitetais, kurie toje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams ir šiuo atveju apibrėžti Prancūzijos Konstitucijos 26 straipsnyje.
- 81 Šioje byloje ieškovas kaltina Parlamentą, jog atšaukė jo imunitetą dėl to, kad ginčijami teiginiai, už kuriuos jam priskiriama atsakomybė, buvo paskelbti ieškovui nevykdant Parlamento nario veiklos, nors, jo manymu, Protokolo 9 straipsnis taikytinas visiems veiksams, atliktiems nevykdant Parlamento nario veiklos *stricto sensu*, ir juo siekiama apsaugoti Parlamento nario politinių diskusijų laisvę bei saviraiškos laisvę, nesvarbu, ar jomis naudojamosi vien Europos Parlamento veikloje.
- 82 Reikia priminti, kad Prancūzijos Konstitucijos 26 straipsnyje nustatyta:
- „Parlamento narys negali būti traukiamas atsakomybėn, apklausiamas, sulaikomas, suimamas ar teisiamas dėl einant Parlamento nario pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo.
- Dėl nusikaltimo ar kito rimto pažeidimo Parlamento narys gali būti sulaikomas arba kitaip atimama arba suvaržoma jo laisvė tik jei Asamblėjos, kurios narys jis yra, biuras tam davė sutikimą. Tokio sutikimo nereikia užklupus darant nusikaltimą arba kitą rimtą pažeidimą arba galutinio apkaltinamojo nuosprendžio atveju.
- Parlamento nario suėmimas, laisvę atimančios ar suvaržančios priemonės arba persekiojimas yra sustabdomi sesijos metu, jei Asamblėja, kurios narys jis yra, to pareikalauja.
- <...>“
- 83 Nors ieškovas nenurodo, ar siekia, kad jam būtų taikomi šiose nuostatose įtvirtinti imunitetas arba neliečiamybė, vis dėlto reikia pastebėti, kad dėstydamas savo argumentus jis iš tiesų reikalauja Prancūzijos Konstitucijos 26 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyto imuniteto tiek, kiek jis teigia negalintis būti traukiamas atsakomybėn arba teisiamas dėl einant savo pareigas pareikštos nuomonės.
- 84 Taigi norint pasinaudoti Prancūzijos Konstitucijos 26 straipsnio pirmos pastraipos nuostatomis, kaip ir Protokolo 8 straipsnio atveju, būtina, kad Parlamento narys pareikštų nuomonę eidamas Parlamento nario pareigas, nes būtent dėl šio statuso, vadovaujantis Protokolo 9 straipsniu, jam taikytinas Prancūzijos Konstitucijoje numatytas imunitetas.
- 85 Tačiau reikia pripažinti, kad šioje byloje taip nebuvo (žr. 74–78 punktus).

86 Tai reiškia, kad Parlamentas nepadarė klaidos, kai pripažino, kad:

„Kadangi Prancūzijos valdžios institucijų prašymas nesusijęs su [ieškovo], kaip <...> Parlamento nario, politinės veiklos sritimi; kadangi <...> iš tikrųjų jis susijęs tik su Bruno Gollnischo, kaip Ronos-Alpių regiono tarybos nario, išrinkto remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, regioninio ir vietos pobūdžio veikla, kuri skiriasi nuo <...> Parlamento nario veiklos.“

87 Be to, tai reiškia, kad nesvarbu, ar išsakydamas ginčijamus teiginius Parlamento narys pranešė apie savo statusą, nes ši aplinkybė neturi reikšmės nustatant, ar minėti teiginiai buvo išreikšti suinteresuotajam asmeniui einant savo pareigas.

88 Galiausiai tiek, kiek ieškovo pateiktuose argumentuose teigiama, kad jis veikė ne eidamas Parlamento nario pareigas, bet vykdydamas politinę veiklą, kurią gali atlikti bet kuris Parlamento narys tuomet, kai neina minėtų pareigų, todėl šioje byloje taikytina ne Prancūzijos Konstitucijos 26 straipsnio pirma pastraipa, bet 26 straipsnio antra arba trečia pastraipos, reikia pripažinti, jog pagal Prancūzijos Konstitucijos 26 straipsnio trečią pastraipą persekiojimas yra leidžiamas, nebent Parlamentas tam prieštarauja, todėl tam nebūtina atšaukti Parlamento nario neliečiamybės.

89 Be to, ir jei, prireiktų, galima priminti, kad Protokolo 9 straipsnyje tiesiogiai numatyta galimybė Parlamentui atšaukti imunitetą, kuriuo pagal šią nuostatą gali naudotis Parlamento narys.

90 Todėl negalima kaltinti Parlamento, kad, įvertinęs bylos aplinkybes ir Prancūzijos Respublikos Valstybės ministro, kanclerio, teisingumo ir laisvių ministro (*Ministre d'État, garde des Sceaux, ministre de la Justice et des Libertés*) prašymą, jis nusprendė esant tinkama atšaukti pagal Protokolą taikytiną ieškovo imunitetą, kad suteiktų galimybę tęsti Prancūzijos teisminės valdžios institucijų vykdomą tyrimą.

91 Galiausiai, kalbant apie ieškovo teiginį, kad nagrinėjamu atveju Parlamentas galėjo atšaukti jo imunitetą, bet, remiantis ankstesne jo sprendimų praktika, tai paprastai nedaroma, pažymėtina, kad šis argumentas iš esmės painiojamas su pateiktais grindžiant antrąjį ir trečiąjį pagrindus, kurių vertinimą reikia žiūrėti toliau.

92 Dėl šių priežasčių pirmąjį ir ketvirtąjį pagrindus reikia atmesti.

Dėl antrojo ir trečiojo pagrindų, susijusių su, pirma, Parlamento Teisės reikalų komiteto „nusistovėjusios praktikos“ saviraiškos laisvės ir *fumus persecutionis* srityse pažeidimu ir, antra, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir vienodo požiūrio principų pažeidimu

93 Grįsdamas savo antrąjį pagrindą ieškovas teigia, kad Parlamentas turi galimybę nustatyti savus principus ir taip sukurti kitoms institucijoms privalomą „praktiką“, be kita ko, Parlamento nario imuniteto srityje.

94 Per tam tikrą laiką Parlamentui pateiktų prašymų atšaukti imunitetą svarstymai iš tiesų suteikė jam galimybę nustatyti bendruosius principus, įtvirtintus Rezoliucijoje (OL C 99, p. 44), Parlamento priimtoje 1987 m. kovo 10 d. posėdyje, remiantis G.H. Donnez pranešimu, kuriuo baigta konsultavimosi su Parlamentu procedūra dėl Protokolo dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų keitimo, susijusio su Europos Parlamento nariais, projekto (dok. A2-121/86).

95 Taip Parlamentas nustatė principus, kuriais siekiama apsaugoti Parlamento narių teises, labai dažnai atsiskaitęs atšaukti jų imunitetą, be kita ko, kai kildavo Parlamento narių saviraiškos laisvės apsaugos klausimas ir ypač kai persekiojimą pradėdavo jų politiniai priešininkai arba vykdomoji valdžia.

- 96 Šioje „nusistovėjusioje praktikoje“ suformuoti principai apibendrinti 2003 m. birželio 6 d. Parlamento Teisės ir vidaus rinkos komiteto dokumente „Pranešimas nariams Nr. 11/2003“ (toliau – Pranešimas Nr. 11/2003).
- 97 Ieškovas teigia, kad teiginiai, dėl kurių jis yra kaltinamas, aiškiai atitinka jo, kaip politinės partijos, kuriai jis priklauso, atstovo ir šios partijos regiono parlamento grupės pirmininko, vaidmenį, ir kartu jis yra ir šiai partijai priklausantis Parlamento narys. Ieškovo teigimu, tai reiškia, kad negalima atsisakyti minėtų teiginių pripažinti kaip tiesiogiai susijusių su jo politine veikla. Todėl, jo manymu, Teisės reikalų komitetas akivaizdžiai nesąžiningai nusprendė, kad jis išdėstė minėtus teiginius nevykdydamas Parlamento nario veiklos.
- 98 Todėl taip buvo pažeisti ne vien anksčiau minėti principai Parlamento narių saviraiškos laisvės srityje, bet ir *fumus persecutionis*, nes baudžiamoji byla buvo pradėta LICRA pateikus skundą kartu su civiliniu ieškiniu baudžiamojoje byloje, o šiai organizacijai tuomet ir dabar vadovauja ieškovo nurodyti politiniai priešininkai vietos bei regioniniu lygiu ir Parlamente.
- 99 Be to, ieškovas iš esmės pažymi, kad Prancūzijos valdžios institucijų ir visų pirma teisminės valdžios veiksmai taip pat patvirtina, jog tai yra *fumus persecutionis* atvejis.
- 100 Ieškovo teigimu, Parlamento suformuotais principais tokioje situacijoje numatoma nario apsauga nuo imuniteto atšaukimo.
- 101 Galiausiai grįsdamas savo trečiąjį pagrindą ieškovas iš esmės nurodo, kad Parlamentas, pirma, pažeidęs saviraiškos laisvės ir *fumus persecutionis* srityse savo paties suformuotus principus bei „praktiką“, pažeidė teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus ir, antra, atšaukęs imunitetą ir taip nukrypęs nuo savo „praktikos“ taip pat pažeidė Parlamento nariams taikytiną vienodo požiūrio principą.
- 102 Parlamentas ginčija šiuos teiginius.
- 103 Kadangi antrajame pagrinde ieškovas iš esmės remiasi Pranešime Nr. 11/2003 įtvirtintos Parlamento „nusistovėjusios praktikos“ imuniteto srityje pažeidimu, o trečiajame pagrinde teigia, kad šios „nusistovėjusios praktikos“ pažeidimas lėmė saugumo, teisėtų lūkesčių ir vienodo požiūrio principų pažeidimą, pirmiausia reikia įvertinti Pranešimo Nr. 11/2003 teisinį pobūdį.

– Dėl Pranešimo Nr. 11/2003 teisinio pobūdžio ir Bendrojo Teismo vykdomos kontrolės

- 104 Pirmiausia reikia apžvelgti Pranešimą Nr. 11/2003, kuriame nurodyta:

„[Teisės ir vidaus rinkos komiteto] sekretoriatas parengė pridedamą dokumentą komiteto prašymu. Jis nustatė atvejus, kai Parlamentui buvo pateikti prašymai atšaukti imunitetą su nuomonės reiškimu susijusiose bylose nuo 1979 m., ir pabandė iš jų išskirti bendrus principus, atsižvelgdamas į galutinį balsavimą plenariniame posėdyje.

<...>

Nors Protokolo [9 straipsnio] pirmos pastraipos a punkte nurodomi imunitetai, kurie atitinkamoje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams, Parlamentas <...> gali nustatyti savo principus, taip sukurdamas tai, ką būtų galima pavadinti „praktika“.

<...>

Pirma minėti principai arba praktika turėtų suteikti galimybę apibrėžti darnią Europos Parlamento nario imuniteto sampratą, kuri iš esmės turėtų būti nepriklausoma nuo įvairių nacionaliniuose parlamentuose galiojančių praktikų <...>. [Manydamas], kad išnagrinėjo, ar pagal nacionalinius teisės aktus suteikiamas imunitetas, Parlamentas, <...> sprenddamas, ar atšaukti imunitetą, taiko vienodus principus.

<...>

Principas Nr. 2: bendrasis principas, kad imunitetas nebus atšaukiamas, jei veiksmai, dėl kurių kaltinamas Parlamento narys, yra jo politinės veiklos dalis arba yra su ja tiesiogiai susiję.

Nuomonės reiškimu, esančiu Parlamento nario politinės veiklos dalimi, laikomi pareiškimai demonstracijose (netgi iš visuomenei skirtos tribūnos nacionaliniame parlamente), viešuose susitikimuose, politiniuose leidiniuose, spaudoje, knygose, televizijoje, pasirašant politinius atsisaukimus ir netgi teisme <...>. Parlamentas atsisakė atšaukti imunitetą netgi dėl papildomų kaltinimų, kai pagrindinis kaltinimas buvo susijęs su politinės nuomonės reiškimu.

Tai, kas numanomai buvo išsakyta arba parašyta, dažniausiai yra nereikšminga, ypač kai buvo reiškiamas nuomonė apie kitą politiką arba politinių diskusijų objektą. Vis dėlto galimos tam tikros šios taisyklės išimtys:

<...>

3. Pranešimuose dažnai pažymima, kad nuomonės reiškimas negali skatinti neapykantos, šmeižto, asmens pagrindinių laisvių pažeidimo arba kėsinosi į grupių ar asmenų garbę ir reputaciją. Vis dėlto reikia pažymėti, kad Parlamentas dažnai taikė labai liberalų požiūrį į politiniame gyvenime reiškiamas nuomones, pažymėjęs, jog politiniame gyvenime dažnai sunku atskirti polemiką nuo šmeižto.

<...>

Fumus persecutionis samprata, t. y. prielaida, kad teisminių veiksmų prieš Parlamento narį imtasi ketinant pakenkti jo politinei veiklai, pvz., jei tyrimo pagrindas yra anonimo skundas arba prašymas buvo pateiktas praėjus daug laiko nuo nurodytų veiksmų. Pavyzdžiui, kai ieškinį dėl žalos atlyginimo už šmeižtą pareiškia politinis priešininkas, daroma prielaida, kad šiuo ieškiniu siekiama pakenkti atitinkamam Parlamento nariui, o ne gauti žalos atlyginimą, jei nėra tai paneigiančių įrodymų. *Fumus persecutionis* prezumpcija pirmiausia taikoma, kai procesas pradedamas dėl seniai įvykusių faktinių aplinkybių, vykstant rinkimų kampanijai, siekiant paversti kaltinamąjį pavyzdžiu ir kt.

Principas Nr. 3: kai procesas pradedamas politinio priešininko iniciatyva, imunitetas nebus atšauktas, jei reikia pripažinti, kad procesu siekiama pakenkti atitinkamam Parlamento nariui, o ne gauti žalos atlyginimą, jei nėra tai paneigiančių įrodymų. Tas pats taikytina, kai procesas buvo pradėtas aplinkybinėmis, iš kurių galima spręsti, kad juo siekiama tik pakenkti atitinkamam Parlamento nariui.

<...>“

¹⁰⁵ Reikia pripažinti, kad Parlamentas teisingai teigia, jog šis Teisės ir vidaus rinkos komiteto sekretoriato parengtas dokumentas yra ne Parlamento aktas, bet tik šio komiteto ankstesnės sprendimų praktikos nagrinėjamoje srityje santrauka.

¹⁰⁶ Be to, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką teisę remtis teisėtų lūkesčių apsauga turi kiekvienas privatus asmuo, esantis tokioje padėtyje, iš kurios matyti, kad Bendrijos administracija paskatino jo pagrįstų lūkesčių atsiradimą, suteikdama jam tikslių garantijų (2004 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Di Lenardo ir Dilexport*, C-37/02 ir C-38/02, Rink. p. I-6911,

70 punktas; 1998 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Embassy Limousines & Services prieš Parlamentą*, T-203/96, Rink. p. II-4239, 74 punktas). Tokias garantijas, neatsižvelgiant į jų pateikimo formą, sudaro tiksli, nesąlyginė ir tikrovę atitinkanti informacija iš kompetentingų ir patikimų šaltinių (šiuo klausimu žr. 2000 m. gegužės 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Kögler prieš Teisingumo Teismą*, C-82/98 P, Rink. p. I-3855, 33 punktą ir 2011 m. spalio 18 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Purvis prieš Parlamentą*, T-439/09, Rink. p. II-7231, 69 punktas). Tačiau šio principo pažeidimu negalima remtis tuo atveju, kai administracija nesuteikė tikslių garantijų (2005 m. lapkričio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-506/03, neskelbiamas Rinkinyje, 58 punktas ir 2006 m. birželio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją*, C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-5479, 147 punktas). Be to, teisėti lūkesčiai gali būti grindžiami tik taikomas teisės normas atitinkančiomis garantijomis (2005 m. birželio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Branco prieš Komisiją*, T-347/03, Rink. p. II-2555, 102 punktas ir 2006 m. vasario 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementbouw Handel & Industrie prieš Komisiją*, T-282/02, Rink. p. II-319, 77 punktas).

- 107 Kadangi Pranešimas Nr. 11/2003 yra ne Parlamento aktas, bet tik Teisės ir vidaus rinkos komiteto ankstesnės sprendimų praktikos nagrinėjamoje srityje santrauka, sudaryta Parlamento generalinio sekretoriato siekiant informuoti Parlamento narius apie tokią sprendimų praktiką, šis dokumentas negali būti privalomas Parlamentui, jame negali būti pateikiama tiksli, nesąlyginė ir suderinta institucijos informacija, kurią būtų galima laikyti tiksliais Parlamento patikinimais, remiantis kuriais Parlamento nariams galėtų atsirasti pagrįstų lūkesčių.
- 108 Tai reiškia, kad bet kuriuo atveju ieškovas negali teigti, jog Parlamentas pažeidė teisėtų lūkesčių principą, nukrypęs nuo dokumento, kuris nėra jo priimtas aktas.
- 109 Vis dėlto reikia priminti, kad institucijos savo įgaliojimus turi vykdyti nepažeisdamos bendrųjų Sąjungos teisės principų, kaip antai vienodo požiūrio ir gero administravimo principų, ir kad atsižvelgusios į šiuos principus jos turi paisyti sprendimų, kurie jau buvo priimti dėl panašių prašymų, ir ypatingą dėmesį skirti klausimui, ar reikia priimti tokį patį sprendimą. Be to, vienodo požiūrio ir gero administravimo principai turi būti suderinami su teisėtumo laikymusi (žr. pagal analogiją 2011 m. kovo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Agencja Wydawnicza Technopol prieš VRDT*, C-51/10 P, Rink. p. I-1541, 73–75 punktus ir nurodytą teismo praktiką).
- 110 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal vienodo požiūrio principą, be kita ko, draudžiama panašias situacijas vertinti skirtingai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pateisinamas (žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Arcelor Atlantique et Lorraine ir kt.*, C-127/07, Rink. p. I-9895, 23 punktą ir 2010 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nuova Agricast ir Cofra prieš Komisiją*, C-67/09 P, Rink. p. I-9811, 78 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 111 Be to, iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad viena iš Sąjungos teisės sistemos per administracines procedūras užtikrinamų garantijų yra visų pirma gero administravimo principas, nuo kurio neatskiriama kompetentingos institucijos pareiga rūpestingai ir nešališkai ištirti visas bylai svarbias aplinkybes (1991 m. lapkričio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Technische Universität München*, C-269/90, Rink. p. I-5469, 14 punktas ir 2012 m. kovo 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Estiją*, C-505/09 P, 95 punktas).
- 112 Todėl reikia pripažinti, kad Parlamento „nusistovėjusios praktikos“ imuniteto srityje pažeidimu grindžiamame pagrinde ieškovas siekia teigti, kad buvo pažeistas gero administravimo ir vienodo požiūrio principai.
- 113 Darant prielaidą, kad Pranešime Nr. 11/2003 pateikiama pakankamai tiksli informacija apie Parlamento požiūrį, kurio nariai galėtų tikėtis iš šios institucijos, kai jos prašoma nuspręsti dėl Parlamento nario imuniteto, visų pirma saviraiškos laisvės ir *fumus persecutionis* klausimu, reikia pripažinti, kad Parlamentas gali nuo jo nukrypti tik jei šis klausimas pakankamai motyvuotas.

- 114 Šiuo klausimu reikia priminti, kad SESV 296 straipsnyje reikalaujamas motyvavimas turi atitikti nagrinėjamo akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti institucijos, kuri priėmė aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtose priemonėse pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę. Pareiga motyvuoti turi būti vertinama atsižvelgiant į bylos aplinkybes, ypač akto turinį, nurodytų motyvų pobūdį ir asmenų, kuriems aktas skirtas, ar kitų asmenų, kurie konkrečiai ir tiesiogiai su juo susiję, suinteresuotumą gauti paaiškinimus. Motyvuojant nebūtina nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes nustatant, ar akto motyvacija atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jo formuluotę, bet ir kontekstą bei visas nagrinėjamą sritį reglamentuojančias teisės normas (1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktas; 2003 m. rugsėjo 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-301/96, Rink. p. I-9919, 87 punktas ir 2004 m. birželio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Portugalija prieš Komisiją*, C-42/01, Rink. p. I-6079, 66 punktas).
- 115 Galiausiai, kalbant apie teisinio saugumo principą, iš teismo praktikos matyti, kad šis principas yra pagrindinis Sąjungos teisės principas, pagal kurį, be kita ko, reikalaujama, kad teisės aktai būtų aiškūs ir tikslūs tam, kad teisės subjektai galėtų aiškiai žinoti savo teises ir pareigas bei imtis atitinkamų priemonių. Vis dėlto, kadangi kiekvienai teisės normai yra būdingas tam tikras netikrumas dėl jos prasmės ir turinio, reikia išnagrinėti, ar nagrinėjama teisės norma yra tokia neaiški, kad užkerta kelią teisės subjektams pakankamai aiškiai išsklaidyti galimas abejones dėl šios normos turinio arba prasmės (šiuo klausimu žr. 2005 m. balandžio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-110/03, Rink. p. I-2801, 30 ir 31 punktus).

– Dėl ginčijamo teisės akto

- 116 Grįsdamas antrąjį pagrindą ieškovas teigia, kad Parlamentas nepaisė savo ankstesnės sprendimuose įtvirtintos praktikos, susijusios su atvejais, kai buvo keliamas Parlamento narių saviraiškos teisės klausimas arba kilo įtarimų dėl *fumus persecutionis*.
- 117 Pirmiausia, kalbant apie saviraiškos laisvę, iš Pranešime Nr. 11/2003 apibūdintos Parlamento sprendimų praktikos matyti, kad imunitetas gali būti atšauktas, jei faktinės aplinkybės, dėl kurių kaltinamas Parlamento narys, yra rasiškos neapykantos kurstymas.
- 118 Šioje byloje reikia pripažinti, kad ginčijamo teisės akto A ir B konstatuojamosiose dalyse nurodoma, jog kompetentingos valdžios institucijos faktines aplinkybes kvalifikavo taip:
- „A. Kadangi Prancūzijos generalinis prokuroras pateikė prašymą atšaukti [ieškovo] Parlamento nario <...> imunitetą tam, kad būtų galima vykdyti ieškinio [skundo] dėl tariamo rasiškos neapykantos kurstymo tyrimą, ir, jei to reikėtų, kviesti [jį] į Prancūzijos pirmosios instancijos teismą, apeliacinį teismą ir kasacinį teismą.
- B. Kadangi [ieškovo] imuniteto atšaukimas [prašymas atšaukti [ieškovo] imunitetą] susijęs su įtarimais įvykdžius rasiškos neapykantos kurstymo baudžiamąjį nusižengimą, kai Ronos-Alpių regiono tarybos Nacionalinio fronto partijos grupė, kurios pirmininkas buvo [ieškovas], 2008 m. spalio 3 d. paskelbė spaudos pranešimą.“
- 119 Be to, kalbant apie *fumus persecutionis*, reikia pripažinti, kad teisminį procesą prieš ieškovą inicijavo ne politinis priešininkas, bet asociacija, Prancūzijos įstatymu įgaliota kreiptis į teismus dėl rasistinių ar antisemitinių pareiškimų raštu arba žodžiu pagal 1981 m. liepos 21 d. Spaudos laisvės įstatymą (*Loi sur la liberté de la presse, Bulletin des Lois*, 1881, Nr. 637, p. 125), tyrimas pradėtas ne anoniminių skundų pagrindu, procesas pradėtas ne dėl seniai įvykusių faktinių aplinkybių arba per rinkimų kampaniją atliktų veiksmų ir, atsižvelgiant į Parlamento įvertintas faktines aplinkybes, kurių neginčijo ir ieškovas, negalima pripažinti, kad procesu buvo akivaizdžiai siekiama paversti ieškovą pavyzdžiu.

- 120 Taigi šiai bylai nebūdingas nė vienas kriterijus, apibrėžtas Parlamento ankstesnėje sprendimų praktikoje ir anksčiau galėjęs būti pagrindas šiai institucijai atmesti prašymą atšaukti imunitetą.
- 121 Todėl sprendime dėl ieškovo imuniteto atšaukimo Parlamentas teisingai pažymėjo, kad:
„esamu atveju Parlamentas neaptiko jokių *fumus persecutionis* prielaidos įrodymų, t. y. pakankamai tikslų ir rimtų įtarimų, kad ieškinys buvo pateiktas [procedūra buvo pradėta] siekiant pakenkti nario politinei reputacijai <...>.“
- 122 Tai reiškia, kad Parlamentas įvykdė įpareigojimą rūpestingai ir nešališkai ištirti visas bylai svarbias aplinkybes, kai vertino ir saviraiškos laisvę, ir galimą *fumus persecutionis* buvimą, o ieškovui nepavyko įrodyti, jog buvo pažeistas gero administravimo principas.
- 123 Tas pats pasakytina ir kalbant apie vienodo požiūrio principą, nes ieškovas nesugebėjo įrodyti, kad, įvertinus Pranešime Nr. 11/2003 išdėstytą Parlamento ankstesnę sprendimuose įtvirtintą praktiką, su juo buvo elgiamasi kitaip, nei paprastai būdavo elgiamasi su į panašias situacijas pateikusiai Parlamento nariais.
- 124 Be to, atsižvelgiant į Pranešimo Nr. 11/2003 teisinį pobūdį, t. y. kad jis nėra Parlamento dokumentas (žr. 107 ir 108 punktus), ieškovas negalėjo pagrįstai remtis, kad ši institucija pažeidė teisinio saugumo principą, jam netikėtai nukrypusi nuo šio pranešimo, nes minėtas Parlamento generalinio sekretoriato parengtas pranešimas negali būti pripažįstamas teisės aktu pagal pirma primintą teismo praktiką (115 punktas).
- 125 Galiausiai iš visų išdėstytų argumentų matyti, kad ginčijamas teisės aktas yra pakankamai motyvuotas dviem pirma minėtais klausimais.
- 126 Todėl visus antrąjį ir trečiąjį ieškinio pagrindus reikia atmesti.
- Dėl penktojo pagrindo, susijusio su tuo, kad nesilaikyta Darbo tvarkos taisyklių nuostatų, susijusių su procedūra, po kurios gali būti panaikintas Parlamento nario mandatas
- 127 Ieškovas iš esmės nurodo, kad už faktines aplinkybes, dėl kurių jis buvo patrauktas atsakomybėn, pagal Prancūzijos teisę jam gali būti skirta papildoma draudimo užsiimti tam tikra veikla bausmė, dėl kurios netenkama mandato eiti renkamas pareigas.
- 128 Tačiau Prancūzijos vyriausybė nesilaikė Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 6 dalyje numatytos procedūros ir susirašinėjime nepaminėjo, kad prieš ieškovą pradėto proceso pasekmė gali būti jo Parlamento nario mandato panaikinimas.
- 129 Be to, ieškovo teigimu, nė vienas Parlamento padalinys neprašė Prancūzijos vyriausybės pateikti dėl to paaiškinimų. Tačiau Parlamento pirmininkas turėjo supažindinti Teisės reikalų komitetą su tokia svarbia aplinkybe ir šis komitetas būtų galėjęs į ją atsižvelgti, net jei tikimybė, kad ieškovui būtų paskirta tokia papildoma bausmė, buvo labai maža.
- 130 Ieškovo teigimu, tai reiškia, kad, neįvykdžius šio esminio procedūrinio reikalavimo, atsakingo komiteto pranešimas, kartu ir sprendimas atšaukti ieškovo imunitetą, yra su trūkumais.
- 131 Parlamentas ginčija šiuos teiginius.
- 132 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrijos institucijos darbo tvarkos taisyklių tikslas yra organizuoti vidinį tarnybų darbą, siekiant gero administravimo tikslų. Tai reiškia, kad fiziniai ar juridiniai asmenys grįsdami ieškinį dėl panaikinimo negali remtis tariamu šių taisyklių pažeidimu, nes jos nėra skirtos

užtikrinti asmenų apsaugą (1991 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Nakajima prieš Tarybą*, C-69/89, Rink. p. I-2069, 49 ir 50 punktai; šiuo klausimu žr. 2007 m. rugsėjo 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Common Market Fertilizers prieš Komisiją*, C-443/05 P, Rink. p. I-7209, 144 ir 145 punktus).

- 133 Be to, nusistovėjusioje teismų praktikoje nustatyta, kad atitinkamas sprendimas gali būti panaikintas dėl esminio procedūrinio reikalavimo nesilaikymo, jei įrodoma, kad, nesant šio pažeidimo, minėto sprendimo turinys galėjo būti kitoks (šiuo klausimu žr. 1980 m. spalio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Van Landewyck ir kt. prieš Komisiją*, 209/78-215/78 ir 218/78, Rink. p. 3125, 47 punktą ir 2006 m. balandžio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Degussa prieš Komisiją*, T-279/02, Rink. p. II-897, 416 punktą).
- 134 Šioje byloje ieškovas pirmuoju pateiktu kaltinimu iš esmės siekia, kad Bendrasis Teismas pripažintų, jog Prancūzijos valdžios institucijos pažeidė iš Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 6 dalies kylančią pareigą informuoti Parlamentą apie procedūrą, dėl kurios gali būti panaikintas ieškovo mandatas.
- 135 Tačiau reikia pripažinti, kad Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 6 dalyje valstybėms narėms šiuo klausimu nenumatyta jokia pareiga.
- 136 Iš tiesų Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad valstybių narių kompetentingoms institucijoms pradėjus procedūrą, galinčią baigtis Parlamento nario mandato panaikinimu, Parlamento pirmininkas prašo reguliariai informuoti jį apie procedūros eigą ir perduoda šį klausimą nagrinėti už įgaliojimų patikrinimą atsakingam komitetui, kurio siūlymu Parlamentas gali priimti savo poziciją.
- 137 Taigi šiame straipsnyje įtvirtintose nuostatose numatyta procedūra, kurią turi atlikti Parlamento pirmininkas, o ne valstybės narės. Be to, bet kuriuo atveju Parlamento darbo tvarkos taisyklės negali būti pagrindas nustatyti bet kokias pareigas valstybėms narėms.
- 138 Todėl pirmąjį kaltinimą reikia atmesti.
- 139 Antrasis kaltinimas susijęs su tuo, kad nė vienas Parlamento padalinys, įskaitant pirmininką, nepriekaištavo Prancūzijos valdžios institucijoms dėl to, kad jos neinformavo Parlamento, jog ieškovo mandatas gali būti panaikintas, nors pirmininkas privalėjo atkreipti atsakingo komiteto dėmesį į tokį neveikimą, o šis komitetas būtų galėjęs į jį atsižvelgti priimdamas sprendimą atšaukti ieškovo imunitetą.
- 140 Tačiau reikia pripažinti, kad Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 6 dalimi, kurioje nėra privačių asmenų apsaugai užtikrinti skirtų taisyklių, kaip nurodo Parlamentas, siekiama suteikti galimybę Parlamentui gauti informaciją apie nacionalinių valdžios institucijų tolesnius veiksmus procedūroje, galinčioje baigtis Parlamento nario mandato panaikinimu ir galimu šio nario pakeitimu.
- 141 Taigi šios nuostatos tikslas yra užtikrinti sklandžią Parlamento vidaus veiklą ir ji nėra esminis Parlamento nario imuniteto atšaukimo procedūros reikalavimas.
- 142 Todėl reikia atmesti ir antrąjį kaltinimą.
- 143 Dėl šių priežasčių reikia atmesti visą penktąjį ieškinio pagrindą.

Dėl šeštojo pagrindo, susijusio su rungimosi principo ir ieškovo teisės į gynybą pažeidimu

- 144 Ieškovas teigia, kad buvo pažeisti rungimosi principas ir teisė į gynybą, nes jis neturėjo galimybės gintis plenariniame posėdyje vykstant balsavimui dėl sprendimo atšaukti jo imunitetą, ir šiuo klausimu Parlamento pirmininkui jo pateiktas prašymas buvo atmestas.

- 145 Jis pripažįsta, kad Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalies trečioje pastraipoje iš tiesų numatyta, jog, nepažeidžiant 151 straipsnio nuostatų, Parlamento narys, dėl kurio privilegijų ir imuniteto vyksta tyrimas, negali dalyvauti diskusijose.
- 146 Vis dėlto dėl šios nuostatos ieškovas pateikia neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą ir pažymi, kad ji prieštarauja teisės į gynybą, visų pirma teisės būti išklaustytam, laikymuisi.
- 147 Šiuo klausimu ieškovas nurodo, jog, pirma, negalima teigti, kad jo teisės į gynybą buvo laikomasi vien todėl, kad jį už uždarame posėdyje išklause Teisės reikalų komitetas, kai pranešėjo parengto pranešimo turinys nebuvo žinomas.
- 148 Antra, ieškovas pastebi, kad komiteto posėdžių protokoluose neminimos jo apklausoje realiai dalyvavusių Parlamento narių pavardės, o tik pateikiamas užsirašiusių sąrašas. Tačiau, jo teigimu, dalis minėtame sąrašė pasirašiusių Parlamento narių jo apklausoje nebedalyvavo.
- 149 Trečia, ieškovas teigia, kad keli balsuojant dėl pranešimo dalyvavę Parlamento nariai nedalyvavo jo apklausoje. Tačiau drausminėje, teisminėje arba administracinėje procedūrose paprastai sprendimą gali priimti tik suinteresuotąjį asmenį išklause asmenys, todėl suinteresuotojo asmens apklausoje ir priimant su juo susijusį sprendimą turi dalyvauti tie patys asmenys.
- 150 Ketvirta, šis atsisakymas išklausti ieškovą taip pat prieštarauja daugeliui įprastų praktikų, visų pirma Prancūzijos nacionalinės asamblėjos (*Assemblée nationale*) reglamento 80 straipsnio 7 daliai, kurioje numatyta, kad parlamento narys dalyvauja diskusijose nagrinėjant su juo susijusį prašymą atšaukti imunitetą.
- 151 Penkta, ieškovas nurodo, kad Parlamentas taip pat pašalino bet kokią diskusijos galimybę, kai nusprendė taikyti dokumentams be pakeitimų priimti skirtą supaprastintą procedūrą be diskusijų pagal Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 2 dalį. Tačiau, jo manymu, ši bendroji teisės norma negali būti taikoma, kai imuniteto srityje taikytinose specialiosiose Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalyje įtvirtintose normose numatyta surengti diskusiją.
- 152 Galiausiai, šešta, pasiūlymai priimti dokumentą surengiant diskusijas arba be jų nagrinėjami Frakcijų pirmininkų sueigoje. Tačiau, ieškovo teigimu, jokiai frakcijai nepriklausantys Parlamento nariai šioje sueigoje neturi išrinkto atstovo ir jiems atstovauja tik balso teisės neturintis paskirtas atstovas, negalintis reikalauti surengti diskusijų, o tai, ieškovo manymu, yra dar vienas frakcijoms nepriklausančių Parlamento narių diskriminavimo atvejis, kaip ir nagrinėtas byloje, kurioje priimtas 2001 m. spalio 2 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Martinez ir kt. prieš Parlamentą* (T-222/99, T-327/99 ir T-329/99, Rink. p. II-2823).
- 153 Reikia patikslinti, jog teismo posėdyje ieškovas pažymėjo, kad jo pateiktas pagrindas susijęs tik su tuo, kad nagrinėjant prašymą atšaukti imunitetą neužtikrinamos Parlamento vidaus procedūrose įtvirtintos garantijos, t. y. rungimosi principu grindžiama diskusija ir teisės į gynybą laikymasis, tačiau jis neteigia, jog šioje byloje minėtos vidaus procedūros buvo pažeistos.
- 154 Parlamentas ginčija šiuos teiginius.
- 155 Teismo posėdyje patikslintais ieškovo argumentais iš esmės teigiama, kad jis pageidavo kalbėti plenariniame posėdyje norėdamas apsiginti, bet ši teisė jam nebuvo suteikta, nes Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalies ir 138 straipsnio 2 dalies taikymas užkirto kelią diskusijoms ir galimybei ieškovui per jas pareikšti nuomonę.
- 156 Iš tikrųjų ieškovas teigia, kad Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 2 dalies taikymas užkirto kelią surengti minėtų taisyklių 7 straipsnio 8 dalyje numatytas diskusijas ir kad Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalies taikymas taip pat užkirto kelią Parlamento nariui kalbėti per tokias diskusijas.

- 157 Nors ieškovas ir pripažįsta, kad Parlamentas laikėsi savo Darbo tvarkos taisyklių nuostatų, jis ginčija šių nuostatų teisėtumą, nes mano, kad jos prieštarauja teisės į gynybą ir rungimosi principo laikymuisi.
- 158 Todėl reikia išnagrinėti, pirma, ar plenariniame posėdyje turėjo vykti diskusija, ir, jei taip, antra, ar ieškovui galėjo būti neleista jame kalbėti, todėl Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalies nuostatos šiuo klausimu yra neteisėtos, ir galiausiai, trečia, ar remiantis kitais su Parlamento taikyta procedūra susijusiais kaltinimais galima užginčyti šios procedūros teisėtumą.
- Dėl diskusijos surengimo plenariniame posėdyje
- 159 Pirmiausia reikia pastebėti, kad ieškovas neginčija Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalies tiek, kiek joje numatyta surengti diskusijas; jis ginčija ją tik tiek, kiek joje numatyta, kad atitinkamas Parlamento narys negali kalbėti per šią diskusiją.
- 160 Taigi pirma reikia išnagrinėti, ar galima laikytis Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 2 dalies nuostatos, kurioje numatyta plenariniame posėdyje taikyti supaprastintą procedūrą be pakeitimų ir diskusijų, kai jame priimamas sprendimas dėl Parlamento nario imuniteto.
- 161 Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad kai su teisėkūra nesusijusią rezoliuciją priima komitetas ir prieš ją balsuoja mažiau negu viena dešimtoji šio komiteto narių, ji įrašoma į darbotvarkę balsuoti be pakeitimų ir diskusijos, jeigu Pirmininkų sueigos pasiūlymu arba frakcijos ar ne mažiau kaip keturiasdešimties Parlamento narių prašymu nenusprendžiama kitaip.
- 162 Pirma, reikia pripažinti, jog, kaip nurodo Parlamentas, „su teisėkūra nesusijusio pasiūlymo dėl rezoliucijos“ sąvoka, kitaip nei „pasiūlymo dėl įstatymo galią turinčio teisės akto“ sąvoka pagal Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 1 dalį, apima „pasiūlymą dėl sprendimo“ pagal Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 2 dalį, ir ieškovas tokio aiškinimo neginčija.
- 163 Antra, reikia pažymėti, jog Darbo tvarkos taisyklėse numatyta, kad jų 138 straipsnyje numatyta procedūra be diskusijų bei pakeitimų bus automatiškai taikoma tik apsvarsčius komitete ir prieš dokumentą balsavus mažiau negu vienai dešimtajai komiteto narių, ir tokia tvarka taikoma siekiant proceso ekonomijos.
- 164 Trečia, reikia pažymėti, kad Darbo tvarkos taisyklėse vis dėlto numatyti apsaugos mechanizmai, suteikiantys galimybę, nepaisant balsavimo komitete rezultatų, surengti diskusiją plenariniame posėdyje Pirmininkų sueigos pasiūlymu arba frakcijos ar ne mažiau kaip keturiasdešimties Parlamento narių prašymu.
- 165 Taigi galimybė surengti diskusiją plenariniame posėdyje tikrai nėra pašalinta, net jei pagal 138 straipsnio 2 dalies nuostatas klausimas į plenarinio posėdžio darbotvarkę įrašomas balsuoti be diskusijų ir pakeitimų.
- 166 Ketvirta, Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalyje neįpareigojama surengti diskusijos plenariniame posėdyje, bet tik nurodomos sąlygos, kuriomis šios diskusijos vyks, jei bus nuspręsta jas surengti, t. y. šiuo atveju diskusijose apsiribojama tik motyvais „už“ ar „prieš“ pasiūlymą atšaukti arba palikti Parlamento nario imunitetą ir negali būti teikiami jokie pakeitimai.
- 167 Tai reiškia, kad šios nuostatos visiškai neužkerta kelio tam, kad kai pasiūlymas dėl sprendimo buvo priimtas komitete ir prieš šį dokumentą balsavo mažiau negu viena dešimtoji komiteto narių, klausimas būtų automatiškai įrašytas į plenarinio posėdžio darbotvarkę balsuoti be diskusijų ir pakeitimų pagal Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 2 dalį.

- 168 Todėl 7 straipsnio 8 dalis yra ne *lex specialis*, nuo kurio negalima nukrypti pagal 138 straipsnio 2 dalį, bet, atvirkščiai, šios dvi nuostatos susijusios kaip viena kitą papildančios procedūriškai ir skirtos palengvinti Parlamento darbą plenariniame posėdyje, kai tik labai nedidelė mažuma balsavo prieš atsakingame komitete priimtą pasiūlymą arba kai prieš tokį pasiūlymą nebalsavo niekas.
- 169 Iš tiesų reikia pažymėti, jog Parlamentas nurodė, ir ieškovas tam neprieštaravo, kad svarstydamas sprendimus, susijusius su prašymais atšaukti imunitetą, Parlamentas paprastai taiko Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą be diskusijų ir 7 straipsnio 8 dalyje numatytos diskusijos plenariniame posėdyje vyksta tik išimtiniais atvejais, nes tik balsavimo atsakingame komitete rezultatas lemia, ar taikytina 138 straipsnio 2 dalis.
- 170 Be to, pirma, reikia pripažinti, kad šioje byloje klausimas buvo įrašytas į plenarinio posėdžio darbotvarkę balsuoti be pakeitimų ir diskusijų, nes pasiūlymas dėl sprendimo buvo priimtas komitete ir prieš šį dokumentą balsavo mažiau negu viena dešimtoji komiteto narių. Antra, reikia pripažinti, ir ieškovas to neginčija, kad Pirmininkų sueiga, frakcija ar netgi keturiasdešimties Parlamento narių grupė neprašė, kad būtų surengta diskusija dėl sprendimo atšaukti ieškovo imunitetą.
- 171 Todėl reikia patvirtinti, kad Parlamentas teisėtai taikė procedūrą be pakeitimų ir diskusijų pagal Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnį.
- 172 Taigi galiausiai tiek, kiek, nepaisant teismo posėdyje pateiktų savo kaltinimų formuluočių patikslinimų, ieškovas vis tiek nurodo, jog nesilaikyta procedūros, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką viršijami įgaliojimai, o procedūros nesilaikymas tėra viena iš įgaliojimų viršijimo formų, tik jei iš objektyvių, tinkamų ir nuoseklių įrodymų matyti, kad ginčijamas aktas priimtas tik ar bent jau daugiausia siekiant kitų nei nurodyti tikslų arba siekiant išvengti konkrečiam atvejui Sutartyje specialiai numatytos procedūros (2005 m. kovo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Tarybą*, C-342/03, Rink. p. I-1975, 64 punktą ir 2006 m. rugsėjo 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Tarybą*, C-310/04, Rink. p. I-7285, 69 punktą).
- 173 Kadangi taikant Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 2 dalį šioje byloje nagrinėjamas klausimas buvo automatiškai įrašytas į plenarinio posėdžio darbotvarkę balsuoti be pakeitimų ir diskusijų, atsižvelgiant į tai, jog pasiūlymas dėl sprendimo buvo priimtas komitete ir prieš šį dokumentą balsavo mažiau negu viena dešimtoji komiteto narių, šioje byloje nėra jokių objektyvių ir tinkamų įrodymų, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas siekiant išvengti šiuo tikslu specialiai numatytos procedūros.
- 174 Antra, reikia išnagrinėti, ar, kaip teigia ieškovas, nepaisant to, kad Parlamentas tinkamai laikėsi procedūros, su teisės į gynybą ir rungimosi laikymusi susiję bendrieji principai draudžia tokias sprendimo atšaukti Parlamento nario imunitetą priėmimui taikomas procedūrinės nuostatas, kaip yra įtvirtintosios Parlamento darbo tvarkos taisyklėse.
- 175 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką teisės į gynybą, įskaitant teisę būti išklaustam, laikymasis bet kokiaje procedūroje, kuri buvo pradėta prieš asmenį ir gali pasibaigti jo nenaudai priimtu aktu, yra pagrindinis Sąjungos teisės principas ir turi būti užtikrintas net nesant jokių nagrinėjamą procedūrą reglamentuojančių teisės aktų (2006 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš De Bry*, C-344/05 P, Rink. p. I-10915, 37 punktą ir 2009 m. spalio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Bank Melli Iran prieš Tarybą*, T-390/08, Rink. p. II-3967, 91 punktą). Šis principas įtvirtintas ir Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkte.
- 176 Pagal šį principą suinteresuotasis asmuo prieš priimant su juo susijusį sprendimą turi turėti galimybę veiksmingai išreikšti savo nuomonę dėl faktų ir aplinkybių, kuriais remiantis buvo priimtas šis sprendimas, tikrumo ir svarbos (šiuo klausimu žr. 1970 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Buchler prieš Komisiją*, 44/69, Rink. p. 733, 9 punktą ir 2000 m. spalio 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Industrie des poudres sphériques prieš Tarybą*, C-458/98 P, Rink. p. I-8147, 99 punktą).

- 177 Remiantis tuo darytina išvada, kad, vadovaujantis šiais principais, sprendimas negali būti priimtas remiantis faktais ir aplinkybėmis, dėl kurių suinteresuotasis asmuo neturėjo galimybės veiksmingai išreikšti savo nuomonės prieš priimant šį sprendimą.
- 178 Vis dėlto teisė būti išklaustam nebūtinai reiškia, kad per kiekvieną procedūrą, kuri buvo pradėta prieš asmenį ir gali pasibaigti jo nenaudai priimtu aktu, būtina surengti viešą diskusiją.
- 179 Todėl teisės į gynybą ir rungimosi laikymasis nereiškia, kad prieš Parlamentui priimant sprendimą dėl jo nario imuniteto atšaukimo būtina surengti diskusijas plenariniame posėdyje.
- 180 Be to, ieškovas neįrodė, kad toks principas galioja daugelyje valstybių narių teisės sistemų ir netgi Prancūzijos teisėje.
- 181 Iš tiesų teismo posėdyje Parlamentas nurodė, ir ieškovas tam neprieštaravo, kad nuo 1995 m. Prancūzijoje sprendimą dėl imuniteto atėmimo priima asamblėja, kuriai priklauso parlamento narys, biuras, o nebe pati asamblėja plenariniame posėdyje.
- 182 Kita vertus, reikia atsižvelgti į Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 3 dalį, pagal kurią Parlamento nariui, dėl kurio pateiktas prašymas atšaukti imunitetą, suteikiama galimybė duoti paaiškinimus, jis taip pat gali pateikti dokumentus ir kitus rašytinius įrodymus, kuriuos mano esant svarbius. Be to, jam gali atstovauti kitas Parlamento narys.
- 183 Taigi vykstant Parlamento prašymų atšaukti jo narių imunitetą nagrinėjimo procedūrai suinteresuotajam asmeniui suteikta pakankamai teisė į gynybą ir rungimosi principą užtikrinančių garantijų.
- 184 Todėl ieškovas klaidingai teigia, kad teisės į gynybą ir rungimosi laikymosi principas draudžia Parlamente galiojančias procedūras nuostatas, įtvirtintas Darbo tvarkos taisyklių 7 ir 138 straipsniuose ir skirtas nagrinėti prašymus atšaukti imunitetą.
- 185 Be to, šioje byloje reikia pripažinti, kad ieškovas neginčija, jog buvo išklaustas Teisės reikalų komitete prieš šiam priimant pasiūlymą dėl sprendimo.
- 186 Ieškovas taip pat neįrodė, į kokius faktus ar aplinkybes atsižvelgė Teisės reikalų komitetas arba Parlamentas, dėl kurių jis neturėjo galimybės pareikšti savo nuomonės prieš priimant sprendimą dėl jo imuniteto atšaukimo.
- 187 Be to, iš sprendimo dėl ieškovo imuniteto atšaukimo aiškinamosios dalies matyti, kad Parlamentas atsakė į du pagrindinius argumentus, kuriuos ieškovas dar kartą pateikė Bendrajame Teisme, t. y. kad veikė eidamas savo pareigas ir kad buvo *fumus persecutionis*, galintis pateisinti jo imuniteto neatšaukimą.
- 188 Todėl reikia pripažinti kad ieškovas neįrodė, jog šioje byloje buvo pažeista jo teisė į gynybą arba rungimosi principas.
- Dėl Parlamento nario teisės kalbėti per Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalyje numatytą diskusiją
- 189 Atsižvelgiant į pirma išdėstytus motyvus, reikia pripažinti netinkamais ieškovo argumentus, kad teisės kalbėti plenariniame posėdyje, kai priimamas sprendimas dėl jo imuniteto atšaukimo, neturėjimas prieštarauja teisės į gynybą ir rungimosi principo laikymuisi.

- 190 Iš tiesų, nors pagal Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnio 2 dalį į plenarinio posėdžio darbotvarkę galima įrašyti pasiūlymą dėl sprendimo, kuriuo siekiama atšaukti Parlamento nario imunitetą, balsuoti be diskusijų ir pakeitimų, kaltinimas, grindžiamas tuo, kad būtų neteisėta šiam Parlamento nariui nesuteikti galimybės kalbėti per tokią diskusiją, yra netinkamas.
- 191 Iš to taip pat darytina išvada, kad minėtomis aplinkybėmis negalima kaltinti plenariniame posėdyje pirmininkavusios A., kad ji nesuteikė žodžio ieškoviui per diskusiją dėl jo imuniteto atšaukimo, nes jokia diskusija nebuvo numatyta.
- Dėl kitų ieškovo kaltinimų, susijusių su procedūros eiga
- 192 Kalbant apie kaltinimą, grindžiamą faktine aplinkybe, jog diskusija atsakingame komitete vyko už uždarytų durų, reikia pažymėti, kad tai vyko taikant Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 4 dalį ir kad pagal šį straipsnį tokia procedūra yra taikoma visada, kai nagrinėjami prašymai atšaukti imunitetą, siekiant apsaugoti atitinkamą Parlamento narį ir diskusijų konfidencialumą, kurio reikalaujama pagal Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 11 dalį.
- 193 Taigi ieškovas niekuomet nebuvo vertinamas skirtingai arba kitaip, nei paprastai vertinami Parlamento nariai tokiose pat situacijose.
- 194 Kalbant apie kaltinimą, grindžiamą tuo, jog diskusija atsakingame komitete vyko anksčiau, nei ieškoviui tapo žinomas pranešimo projekto turinys, todėl jis negalėjo tinkamai gintis, reikia pažymėti, kad ieškovas neįrodė, jog 2011 m. sausio 26 d. jį išklausančiam pranešimo projektas jau buvo parengtas ir su juo iš anksto buvo supažindinti atsakingo komiteto nariai, bet ne jis.
- 195 Bet kuriuo atveju šiuo klausimu reikia priminti, kad ieškovas neįrodė, dėl kokių faktų ar aplinkybių, į kuriuos atsižvelgė Teisės reikalų komitetas arba Parlamentas, jis negalėjo pareikšti savo nuomonės prieš priimančią sprendimą dėl jo imuniteto atšaukimo.
- 196 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti.
- 197 Kalbant apie kaltinimą, grindžiamą faktine aplinkybe, jog komiteto diskusijose dalyvavo ne tie patys Parlamento nariai kaip balsuojant komitetui, pirma, reikia pripažinti, kad Parlamentas teisėtai teigia, ir ieškovas tam neprieštarauja, jog nėra jokios vidaus teisės nuostatos, pagal kurią komiteto sudėtis per diskusijas ir balsuojant turi sutapti, jei laikomasi kvorumo reikalavimų, ir minėta tvarka pateisinama tuo, jog tai yra ne Parlamento narių individualiai priimami aktai, bet Parlamento komiteto aktai.
- 198 Antra, reikia priminti, kad pagal Parlamento nustatytą procedūrą, kai prašymas atšaukti Parlamento nario imunitetą perduodamas atsakingam komitetui, šis komitetas išklauso Parlamento narį. Vėliau pranešėju paskirtas komiteto narys parengia pranešimą, kuris pridedamas prie pasiūlymo dėl sprendimo. Paskui šis pranešimas kartu su pasiūlymu dėl sprendimo pateikiami komiteto narių balsavimui.
- 199 Tačiau ieškovas neįrodė, kad šioje byloje minėtos procedūros nebuvo laikytasi.
- 200 Be to, reikia pažymėti, kad komitetui balsuoti pateiktame pasiūlyme dėl sprendimo nurodomos priežastys, dėl kurių Parlamentas mano, jog ieškovas atliko veiksmus neidamas Parlamento nario pareigų ir nebuvo įrodyta *fumus persecutionis*.
- 201 Taip pat reikia dar kartą priminti, kad ieškovas neįrodė, į kokius faktus ar aplinkybes balsuodami atsižvelgė Teisės reikalų komiteto nariai, dėl kurių ieškovas neturėjo galimybės pareikšti savo nuomonės.

- 202 Galiausiai, trečia, kalbant apie politinį pobūdį turintį Parlamento aktą (žr. 59 punktą), negalima įrodyti jokios taisyklių, reglamentuojančių drausmines arba teismines procedūras ir susijusių su patariamąsios institucijos, įgaliotos priimti sprendimą dėl šių procedūrų, sudėtimi, analogijos.
- 203 Todėl kaltinimą reikia atmesti.
- 204 Kalbant apie kaltinimą, grindžiamą procedūriniais skirtumais, palyginti su Prancūzijos teise, reikia pripažinti, kad net darant prielaidą, kad jie įrodyti (žr. 181 punktą), toks kaltinimas yra netinkamas, nes šioje byloje taikytina ne Prancūzijos teisėje numatyta sprendimo priėmimo procedūra, bet Darbo tvarkos taisyklėse įtvirtinta procedūra.
- 205 Dėl to ši kaltinimą reikia atmesti.
- 206 Dėl šių priežasčių reikia atmesti visą šeštąjį pagrindą ir neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, susijusį su Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalies trečia pastraipa.
- 207 Darytina išvada, kad reikia atmesti ieškinį dėl panaikinimo byloje T-346/11, susijusioje su ieškovo imuniteto atšaukimu.

Dėl ieškinio dėl žalos atlyginimo byloje T-346/11, susijusioje su imuniteto atšaukimu

- 208 Ieškovas savo ieškinyje pateikia tik vieną reikalavimą, susijusį su žalos atlyginimu.
- 209 Parlamentas ginčija šį prašymą.
- 210 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Sąjungos deliktinė atsakomybė už jos institucijų neteisėtus veiksmus pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą kyla, jeigu tenkinamos visos sąlygos, būtent: veiksmų, kuriais kaltinamos institucijos, neteisėtumas, žalos realumas ir priežastinio ryšio tarp veiksmų, kuriais kaltinama, bei nurodytos žalos buvimas (žr. 58 punkte minėto Sprendimo *Gollnisch prieš Parlamentą* 90 punktą ir minėtą teismo praktiką).
- 211 Šios trys sąlygos Bendrijos atsakomybei kilti yra kumuliacinės (1999 m. rugsėjo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lucaccioni prieš Komisiją*, C-257/98 P, Rink. p. I-5251, 14 punktas ir 2001 m. gruodžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Emesa Sugar prieš Tarybą*, T-43/98, Rink. p. II-3519, 59 punktas). Taigi vienos iš jų nebuvimo pakanka ieškiniui dėl žalos atlyginimo atmesti (2003 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *DLD Trading prieš Tarybą*, T-146/01, Rink. p. II-6005, 74 punktas).
- 212 Kadangi šioje byloje nebuvo įvykdyta veiksmų, kuriais kaltinamas Parlamentas, neteisėtumo sąlyga ir šios institucijos sprendimas atšaukti ieškovo imunitetą nėra neteisėtas (žr. 270 punktą), negali kilti Parlamento atsakomybė pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą ir ieškinį dėl žalos atlyginimo reikia atmesti.

Dėl ieškinio dėl panaikinimo ir ieškinio dėl žalos atlyginimo byloje T-347/11, susijusioje su sprendimu atsisakyti ginti ieškovo imunitetą

- 213 Grįsdamas ieškinį dėl panaikinimo, pareikštą dėl Parlamento sprendimo neginti ieškovo imuniteto, ieškovas pateikia šešis pagrindus, panašius į pateiktus byloje T-346/11.

- 214 Jis nurodo, pirma, Protokolo 9 straipsnio pažeidimą, antra, Parlamento Teisės reikalų komiteto „nusistovėjusios praktikos“ pažeidimą, trečia, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimą, ketvirta, Parlamento nario nepriklausomumo pažeidimą, penkta, Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 4 dalies antros pastraipos, susijusios su procedūra, po kurios gali būti atimtas Parlamento nario mandatas, nesilaikymą ir, šešta, rungimosi principo ir teisės į gynybą pažeidimą.
- 215 Be to, ieškovas savo ieškinyje pateikia tik vieną reikalavimą dėl žalos atlyginimo.
- 216 Parlamentas iš esmės nurodo, kad, pirma, ieškinyje yra nepriimtinas, nes sprendimas dėl imuniteto gynimo buvo tik nuomonė ir negalėjo pakeisti suinteresuotojo asmens teisinės padėties, ir šiuo klausimu remiasi 34 punkte minėto Sprendimo *Marra* 44 punkte įtvirtinta teismo praktika, ir, antra, nėra ieškovo suinteresuotumo pareikšti ieškinį, nes Parlamento sprendimas atšaukti ieškovo imunitetą buvo priimtas kartu su šiame ieškinyje nurodomu sprendimu atsisakyti ginti jo imunitetą.
- 217 Be to, Parlamentas ginčija ieškovo argumentus, prašo atmesti ieškiniui dėl panaikinimo pagrįsti ieškovo pateiktus pagrindus bei prašymą atlyginti žalą ir remiasi motyvais, panašiais į šios institucijos nurodytus byloje T-346/11.
- 218 Kaip pripažinta nusistovėjusioje teismo praktikoje, ieškinyje apibrėžtas ginčo dalykas, kaip ir suinteresuotumas pareikšti ieškinį, turi išlikti iki teismo sprendimo priėmimo dienos, antraip nebūtų reikalinga priimti sprendimą, o tai reiškia, jog bylos baigtis gali būti naudinga ieškinį pareiškusiai šaliai (2007 m. birželio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wunenburger prieš Komisiją*, C-362/05 P, Rink. p. I-4333, 42 punktas ir 2008 m. rugsėjo 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Reliance Industries prieš Tarybą ir Komisiją*, T-45/06, Rink. p. II-2399, 35 punktas).
- 219 Kadangi ieškinyje dėl sprendimo atšaukti imunitetą atmetas (žr. 207 punktą), reikia pripažinti, kad teismo sprendimas dėl Parlamento sprendimo neginti ieškovo imuniteto teisėtumo niekaip negali būti naudingas ieškovui.
- 220 Iš tiesų, netgi jei sprendimas neginti ieškovo imuniteto būtų panaikintas, nors tai neįmanoma, nes pateikti pagrindai yra panašūs į anksčiau atmestus nagrinėjant sprendimą atšaukti imunitetą, teismo sprendimas panaikinti neturėtų įtakos ieškovo teisei padėčiai, nes jo imunitetas bet kuriuo atveju būtų atšauktas, todėl Parlamentui negalėtų tuo pačiu metu jį ginti.
- 221 Todėl nereikia priimti sprendimo dėl ieškinio dėl panaikinimo byloje T-347/11, susijusioje su Parlamento sprendimu neginti ieškovo imuniteto.
- 222 Kalbant apie ieškinį dėl žalos atlyginimo, šio sprendimo 210 punkte išdėstytą Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygų klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką sąlyga dėl priežastinio ryšio egzistavimo yra įvykdyta, kai egzistuoja tiesioginis priežasties ir pasekmės ryšys tarp atitinkamos institucijos padaryto pažeidimo ir nurodytos žalos; tokį ryšį turi įrodyti ieškovas. Sąjunga gali būti patraukta atsakomybėn tik dėl žalos, kuri pakankamai tiesiogiai atsiranda dėl atitinkamos institucijos neteisėto elgesio, t. y. šis elgesys turi būti žala lemianti priežastis. Tačiau Sąjunga neprivalo ištaisyti visų, net ir tiesiogiai nesusijusių, savo institucijų veiksmų žalingų pasekmių (žr. 58 punkte minėto Sprendimo *Gollnisch prieš Parlamentą* 110 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- 223 Kadangi šioje byloje Parlamentui galėjo tik pripažinti, jog nebereikia priimti sprendimo dėl prašymo ginti ieškovo imunitetą, nes jam buvo pateiktas prašymas jį atšaukti, reikia pripažinti, kad ieškovui žalą būtų galėjęs padaryti tik sprendimas, kuriame būtų išspręstas toks prašymas, ir kad tik dėl tokio sprendimo, jeigu jis būtų neteisėtas, būtų galėjusi kilti Parlamento atsakomybė, tačiau vis dėlto jis nebuvo neteisėtas (žr. 212 punktą).

- 224 Bet kuriuo atveju tai reiškia, kad negalima įrodyti, jog buvo koks nors priežastinis ryšys tarp ieškovo nurodytos tariamos neturtinės žalos ir neteisėtumo, kuris, ieškovo teigimu, buvo būdingas Parlamento sprendimui neginti jo imuniteto.
- 225 Tai reiškia, kad ieškinį dėl žalos atlyginimo reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 226 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo.
- 227 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 6 dalį, jeigu byloje nereikia priimti sprendimo, Teismas išlaidų klausimą sprendžia savo nuožiūra.
- 228 Kadangi ieškovas pralaimėjo bylą T-346/11 ir, kiek tai susiję su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, bylą T-347/11, jis turi padengti bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra pagal Parlamento reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį dėl panaikinimo ir ieškinį dėl žalos atlyginimo byloje T-346/11.**
- 2. Nebereikia priimti sprendimo dėl ieškinio dėl panaikinimo byloje T-347/11.**
- 3. Atmesti ieškinį dėl žalos atlyginimo byloje T-347/11.**
- 4. Bruno Gollnisch padengia bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra bylose T-346/11 ir T-347/11.**

Azizi

Frimodt Nielsen

Kancheva

Paskelbta 2013 m. sausio 17 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Teisinis pagrindas	1
Protokolas dėl privilegijų ir imunitetų	1
Parlamento darbo tvarkos taisyklės.....	2
Ginčo aplinkybės	5
Procesas ir šalių reikalavimai	7

Dėl teisės	8
Pirminės pastabos	8
Dėl Protokole įtvirtintos Parlamento nario imuniteto sistemos	8
Dėl imuniteto atšaukimo ir jo gynimo pagal Protokolą atskyrimo	10
Dėl teisės pareikšti ieškinį įgyvendinimo ir tokiu atveju Bendrojo Teismo vykdomos kontrolės apimtys .	11
Dėl ieškinio dėl panaikinimo byloje T-346/11, susijusioje su ieškovo imuniteto atšaukimu	11
Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su Protokolo 9 straipsnio pažeidimu, ir ketvirtojo pagrindo, susijusio su Parlamento nario nepriklausomumo pažeidimu	12
Dėl antrojo ir trečiojo pagrindų, susijusių su, pirma, Parlamento Teisės reikalų komiteto „nusistovėjusios praktikos“ saviraiškos laisvės ir fumus persecutionis srityse pažeidimu ir, antra, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir vienodo požiūrio principų pažeidimu	14
– Dėl Pranešimo Nr. 11/2003 teisinio pobūdžio ir Bendrojo Teismo vykdomos kontrolės	15
– Dėl ginčijamo teisės akto	18
Dėl penktojo pagrindo, susijusio su tuo, kad nesilaikyta Darbo tvarkos taisyklių nuostatų, susijusių su procedūra, po kurios gali būti panaikintas Parlamento nario mandatas	19
Dėl šeštojo pagrindo, susijusio su rungimosi principo ir ieškovo teisės į gynybą pažeidimu	20
– Dėl diskusijos surengimo plenariniame posėdyje	22
– Dėl Parlamento nario teisės kalbėti per Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio 8 dalyje numatytą diskusiją	24
– Dėl kitų ieškovo kaltinimų, susijusių su procedūros eiga	25
Dėl ieškinio dėl žalos atlyginimo byloje T-346/11, susijusioje su imuniteto atšaukimu	26
Dėl ieškinio dėl panaikinimo ir ieškinio dėl žalos atlyginimo byloje T-347/11, susijusioje su sprendimu atsisakyti ginti ieškovo imunitetą	26
Dėl bylinėjimosi išlaidų	28